

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 10 JUNI 1931

No. 806

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 145192.

9 JUNI 1931.

In den loop dezer berichtsweek werd het aanbod van geld weder belangrijk groter, zoodat de kleine verheffing van de rentenoteeringen tijdens de maandwisseling weder geheel verloren ging. Particulier disconto daalde van $1\frac{1}{2}$ à $1\frac{5}{16}$ pCt. tot $1\frac{1}{8}$ pCt.; gisteren werd zelfs voor 1 pCt. afgedaan, en callgeld liep van 2 à $2\frac{1}{2}$ pCt. terug tot 1 à $1\frac{1}{4}$ pCt. In de prolongatienoteering, die gedurende de maandwisseling niet gestegen was, kwam ook nu geen verandering; de noteering schommelde tusschen $\frac{7}{8}$ pCt. en $1\frac{1}{4}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank noteert de post binnenlandsche wissels bijna f 2 miljoen hooger. De post beleeningen daarentegen verminderde met f $36\frac{1}{2}$ miljoen. De post papier op het buitenland nam toe met ruim f 300.000; de diverse rekeningen onder het actief verminderden met ruim f 2 miljoen. De voorraad munt en muntmateriaal nam toe met ruim f 400.000, voornamelijk uit hoofde van een toename van zilveren munt. De bankbiljetten in omloop namen af met bijna f 33 miljoen; de rekening-courant-saldi met ruim f 2 miljoen, voornamelijk uit hoofde van een vermindering van het saldo van het rijk. Het beschikbaar metaalsaldo nam toe met bijna f 15 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim $54\frac{1}{2}$.

* * *

Nog steeds heerscht er spanning op de wisselmarkt. De onzekerheid over de naaste toekomst in Duitschland, zoowel politiek als financieel, is nog steeds een beletsel geweest om het vertrouwen in de Deutsche valuta

te doen terugkeeren. De vraag naar vreemde wissels is te Berlijn onverminderd blijven aanhouden; Dollars kwamen er op 4.2140, Ponden op 20.50%, het slot een fractie lager. De Mark moest dus hier wel verder terugloopen; hij kwam dan ook van 59 op 58.96, om gisteren weder tot 59 te stijgen, slot 58.98. Het Pond kon zich hier wat herstellen en verbeterde van 12.08% tot 12.09%, terwijl Dollars van 2.4844 op 2.4857 kwamen. De Ponden-Dollarkoers was heel onzeker en tal van plotselinge fluctuaties kwamen voor; de hoofdrichting was 4.8648—4.8670—4.8652. Ook Francs onzeker: 9.73%—9.72%—9.73%. Ponden waren aanvankelijk in Parijs sterk gezocht: 124.15—124.29, slot 124.24%. Belga's in het eerst zonder veel variatie; tenslotte vaster: 34.60%—34.63. (Ponden tegen Belga's 349.2). Zwitsersche Francs handhaafden zich op het hoogere peil; slot 48.20. Lires onveranderd ca. 13.—. Ook de Oostenrijksche Shilling bleef flauw: 34.91. Het na de heftige daling van de voorafgaande week ingetreden herstel van de Spaansche Peseta heeft zich verder kunnen ontwikkelen; van 21.20 heeft de koers zich tot 23.90 verbeterd. Deze koersverheffing wordt met eenig wantrouwen gadeslagen; men meent te weten, dat de Bank van Spanje hierin de hand heeft gehad en het staat te bezien, of men — gezien den toestand in Spanje — de steunactie kan doorzetten. De Portugeesche Escudo, die tijden lang ca. $11\frac{1}{8}$ tot $11\frac{3}{16}$ noteerde, is na het bekend worden van de stabilisatie-plannen gedaald tot $10\frac{31}{32}$ — $11\frac{1}{32}$. Finische Marken lager: 6.25. Canada Dollars zijn onder New-York aangeland: 2.48%. Rio wat beter: 18%. Argentijnsche Pesos, die eerst tot $74\frac{1}{2}$ zijn terugge-loopen, konden zich in het laatst der week herstellen en eindigden op $76\frac{1}{2}$, Uruguay Dollars 1.49.

De termijn-Ponden zijn wederom flauwer geworden; zij noteerden tenslotte $\frac{3}{4}$ en $1\frac{1}{8}$ c. onder contant. Eén- en driemaands Dollars waren ongeveer pari, terwijl Marken op deze termijnen 1 c. en $7\frac{1}{2}$ c. disagio deden. Voor Spaansche Peseta's was er veel vraag voor contant; er werd 1- en 3-maands resp. 60 c. en 1.25 onder kassa gedaan; slot resp. 40 en 75 c.

LONDEN, 8 JUNI 1931.

Onder den invloed van het coupongeld per 1 Juni bleef geld verleden week gemakkelijk en zal ook nog wel eenige dagen die gemakkelijke tendens behouden.

De goudpositie van de Bank van Engeland is in de laatste weken aanmerkelijk verbeterd. Haar voorraad was op Donderdag tot ruim f 152 miljoen gestegen, terwijl heden nog één miljoen Pond werd aangekocht.

De vreemde wisselmarkt was zeer onregelmatig, vooral Pesetas vertoonden groote schommelingen, terwijl ook Parijs en New-York aan min of meer belangrijke fluctuaties onderhevig waren.

Disconto trok iets aan en eindigde op $2\frac{3}{16}$ pCt. voor 3-maands prima bankaccepten.

DE „KONINKLIJKE” EN DE BEPERKING DER PETROLEUMPRODUCTIE.

„Der Worte sind genug gewechselt, nun lasst uns endlich Taten sehen” is van toepassing op het gehele „conservation”- en stabilisatie-vraagstuk in de petroleumindustrie, en derhalve kan het geen verwondering wekken, dat het *jaarverslag van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Mij.* misschien nog meer dan andere jaren staat in het teken der beperking van de ruwolie-productie. Niet alleen, dat aan dit vraagstuk *uitvoerige beschouwingen* worden gewijd; ook de *productie* der onderneming in het jaar 1930 toont met 23,98 millioen ton tegen 25,18 millioen ton in 1929 een zeker niet te onderschatten vermindering (nl. 4,8 pCt.), de eerste sedert het jaar 1925.

Het feit, dat de productie een daling te zien gaf, is natuurlijk niet meer dan in overeenstemming met den eisch, de verhoudingen der petroleumindustrie door algemeene productieverlagingen te consolideeren. Maar gezien het feit, dat de productiebeperking internationaal moet zijn, de productie derhalve in alle landen moet worden verminderd, en voorts, dat deze eisch niet eerst sedert gisteren of heden is gesteld, loont het wel de moeite, na te gaan, *waar* (in welke landen) en *hoe* (in welken omvang) de Koninklijke dit beginsel in den loop van de laatste jaren verwezenlijkt heeft. Hieronder zal gepoogd worden zulks te doen.

Daar evenwel voor de stabilisatie der verhoudingen in de petroleumindustrie niet slechts wordt vereischt een vermindering der ruwolie-productie, maar tevens een aanpassen der raffinage aan het verbruik van petroleumproducten en den verkoop daarvoor middel van een aan de behoeften en de verlangens der verbruikers voldoende, maar niet hypertrophisch ontaalde afzet-organisatie, zullen wij ook deze laatstgenoemde punten in onze beschouwingen moeten betrekken, zij het dan ook, dat die voornamelijk het vraagstuk der productie zullen gelden.

* * *

Voor zoover wij kunnen nagaan neemt de Koninklijke voor de eerste maal in haar jaarverslag over 1926 een bepaald standpunt in ten aanzien van het *vraagstuk der productiebeperking*. Zulks geschiedde door vast te stellen, dat de vraag in Amerika door de productie aanmerkelijk werd overtroffen, doch dat de Amerikaansche wetten het uiterst moeilijk maken, de olieproductie in overeenstemming te brengen met het verbruik. Een jaar later wordt reeds vermeld, dat de Amerikaansche olieproductie (1927 was een jaar van overproductie) nog grooter zou zijn geweest, wanneer niet met goedkeuring en steun van de autoriteiten de overproductie zooveel mogelijk was beperkt. Veel positiever en uitvoeriger behandelt het jaarverslag over 1928 het vraagstuk; wij citeeren slechts één zin:

„... Nu de overproductie zulke bedenkelijke vormen gaat aannemen, is het aan de olie-industrie in het algemeen duidelijk geworden, dat in de toekomst een einde gemaakt moet worden aan verspilling van ruwe olie, gevolg van een productie-tempo, dat niet door de behoeften aan olie wordt gerechtvaardigd.”

De overproductie echter brengt ook mede het vastleggen van groote kapitalen in de verwerking, in opslagtanks, enz.

„Verspilling van kapitaal en verspilling van de wereld-olievoorraden is in niemands belang en het behoort tot een van de groote verantwoordelijkheden van de leiders der olie-industrie door betere organisatie deze nadeelige gevolgen te voorkomen.”

Men zag in, dat dit niet een nationaal, een zuiver-Amerikaansch, doch een *internationaal probleem* was; ook verlangden de Amerikaansche producenten,

INHOUD.

Blz.

DE „KONINKLIJKE” EN DE BEPERKING DER PETROLEUM-PRODUCTIE door <i>Dr. Wilhelm Mautner</i>	524
„Arbeitsstreckung” door <i>Prof. Dr. A. van Gijn</i>	527
Het zesde congres van de Internationale Kamer van Koophandel I door <i>S. Posthuma</i>	529
Fransche koloniale steunpolitiek door <i>Mr. D. J. Hulshoff Pol</i>	531
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.	
De Amerikaansche bankpolitiek en de effectenbeurs door <i>Prof. H. Parker Willis</i>	533
AANTEEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprizen	534
MAANDOIJFERS:	
Bank voor Internationale Betalingen	535
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	536-542
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

dat niet alleen zij den last van de productiebeperking op zich moesten nemen, maar dat eveneens de in het buitenland werkende ondernemingen haar aandeel daarin zouden dragen. Aldus kwam het tot de „*eerste wereld-petroleumconferentie*” te New-York, waar men — gelijk de bladen destijds wisten te vertellen — na hevigen strijd tusschen Amerikaansche en niet-Amerikaansche belanghebbenden (lees: Koninklijke-Shell en Anglo-Persian-Burmah Oil) tot een wereldomvattende *regeling* wist te geraken. De Koninklijke commentariëerde deze overeenkomst met de volgende woorden:

„Het is een gelukkig verschijnsel, dat de betrokkenen hunne groote verantwoordelijkheid hebben gevoeld en de noodzakelijkheid begrepen, persoonlijke belangen op zij te schuiven, desnoods zich opofferingen te getroosten, ten einde paal en perk te stellen aan een wantoestand die de geheele olie-industrie tot een chaos zou kunnen maken.”

Ook brak het jaarverslag een lans voor de *verzorging der afzetgebieden uit de gunstigst gelegen productiegebieden*, een politiek, welke de Koninklijke-Shell-groep zelve ook volgt. Dezelfde snaar, nl. dat ook *persoonlijke offers* gebracht moeten worden, sloeg *Sir Henri W. A. Deterding* (die het thema der restrictie ook bij andere gelegenheden behandelde en die verdedigde) in zijne rede: „Common Sense in the Petroleum Industry” op de najaarsvergadering van het American Petroleum Institute in het jaar 1929 aan. In deze, in het jaarverslag over 1929 afgedrukte, rede heet het:

„Laten we inzien, dat, waar er vele tientallen groote producenten en verkooporganisaties zijn en gemeenschappelijk handelen noodzakelijk is, wij verstandiger doen met alle ijdelheid opzij te zetten en te streven naar een duurzaam gezond bedrijf, dan te streven naar den tijdelijken roem van een „big oil man” met alle daaraan verbonden zware lasten en verantwoordelijkheid.”

En hij verlangde de vorming eener (niet nader omschreven) „Association of co-operation” „waaraan ten grondslag ligt de mogelijkheid van stabiele productie, in samenwerking met die verkooporganisaties, die bereid zijn zich bij ons aan te sluiten, en laten we ons niet bezorgd maken over die, welke dat niet willen.” Bij deze gelegenheid trad *Sir Henri*, zooals nadien nog in een pers-interview verduidelijkt werd, op ten gunste van *beschermende invoerrechten* tegen goedkoop „gedumpte” invoer. Ook legde het verslag den nadruk op de steeds toenemende distributiekosten der petroleumproducten.

In het verslag over 1930, dat de lezers zich hetzij door lezing van het origineel, hetzij van de omvangrijke uittreksels die de pers publiceerde, nog wel zullen herinneren, verklaart de Koninklijke:

„Onze groep speelde bij het pleit voor restrictie een leidende rol”, welke woorden niet bijv. alleen op de Ver. Staten betrekking hebben, doch op de geheele wereld. Ook klaagt zij erover, dat

„men al te zeer geneigd is, onvoldoende belangstelling te toonen voor en te weinig aandacht te geven aan den grooten ernst, waarmede de leiders der industrie gezonde ideeën in de praktijk brengen”

zoals zulks bijv. bij de „unit operation” van het Kettleman Hillsveld in Californië, dat door het uitstellen der verdere ontginning en door de gemeenschappelijke exploitatie als dreigende factor uitgeschakeld werd, geschiedde.

De beide onderstaande tabellen trachten nu te doen zien, in hoeverre de Koninklijke deze beginselen inderdaad verwezenlijkte, en wel op de volgende wijze: het eerste overzicht toont de wereldproductie in de jaren 1925—1930 en het tweede de productie van de Koninklijke in dezelfde jaren. Tevens geven de tabellen in procenten aan, hoe van jaar tot jaar de productie der verschillende landen zich wijzigde in vergelijking telkens met het voorafgaande jaar, en toedan wel afnam.¹⁾ Dat als punt van uitgang voor de beschouwingen het jaar 1925 werd gekozen, hangt samen met het feit, dat de Koninklijke, gelijk vermeld, voor de eerste maal in 1926 op het probleem der productieregeling wees; dit jaar als basis voor een vergelijking en de volgende als het tijdvak der practische verwezenlijking moesten dus worden beschouwd.

Productievermeerdering van jaar tot jaar (in pCt.).

	1926/'25	1927/'26	1928/'27	1929/'28	1930/'29	1930/'25
Wereldproductie . . .	10,7	14,3	5,4	12,5	-5,3	41,4
Prod. Koninkl.	11,6	9,6	29,8	14,2	-4,8	72,2

Hieruit blijkt, dat in ieder van die vijf jaren, uitgezonderd 1927, de productie der Koninklijke sterker, ten deele zelfs veel sterker gestegen is dan de wereldproductie, resp. dat in het jaar 1930, toen de wereldproductie terugliep, die van de Koninklijke minder sterk afnam dan de wereldproductie. Dienovereenkomstig is in het hier behandelde tijdvak de productie der Koninklijke met 72,2 pCt. gestegen, terwijl de wereldproductie slechts met 41,4 pCt. toenam. Het aandeel der Koninklijke in de wereldproductie, dat in 1925 iets meer dan 10 pCt. bedroeg, is daardoor voor 1930 tot 12 pCt. gestegen.

Buitengewoon sterk was de productievermeerdering der Koninklijke in het jaar 1928, toen zij bereids zeer stellig voor een beperking der overproductie had geijverd, en nog meer verraste het, dat hare productie juist in de Ver. Staten in genoemd jaar met meer dan een derde toenam, terwijl de productie der Ver. Staten zelfs iets geringer was. Wellicht, meer dan een vermoeden is zulks niet, staat deze enorme toename in verband met den wensch bij een vaststelling der aandeelen een hooge quote te verkrijgen, een bij kar-

De wereldproductie van petroleum 1925—1930.

Land	A. Absolute cijfers (1000 KG. tons)						B. Toeneming (+) of afnemning (—) tegenover het voorafgaande jaar en tegenover 1925 (in %).					
	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1926/'25	1927/'26	1928/'27	1929/'28	1930/'29	1930/'25
1. Vereen. Staten	100.642	109.687	128.017	127.152	141.992	126.686	+ 9.0	+ 16.7	- 0.7	+ 11.6	- 10.8	+ 25.9
2. Venezuela	2.790	5.327	9.148	15.590	20.369	20.191	+ 90.9	+ 71.7	+ 70.4	+ 30.6	- 0.8	+ 623.7
3. Rusland	6.933	8.900	10.284	12.285	14.646	18.696	+ 28.4	+ 15.5	+ 19.5	+ 19.2	+ 28.0	+ 169.7
4. Mexico	15.310	12.900	9.119	7.655	6.822	6.045	- 15.7	- 29.3	- 16.5	- 10.9	- 11.4	- 60.5
5. Perzië	4.622	5.091	5.229	5.600	6.022	5.797	+ 10.1	+ 2.7	+ 7.1	+ 7.5	- 3.7	+ 25.4
6. Roemenië	2.313	3.241	3.661	4.510	4.827	5.744	+ 40.1	+ 13.0	+ 23.2	+ 7.0	+ 19.0	+ 148.3
7. Nederl.-Indië	2.976	2.951	3.628	4.200	5.100	5.332	- 0.8	+ 22.9	+ 15.8	+ 21.4	+ 4.5	+ 79.2
8. Columbia	134	915	2.074	2.769	2.836	2.831	+ 582.8	+ 126.7	+ 33.5	+ 6.0	+ 0.2	+ 2011.9
9. Peru	1.222	1.529	1.391	1.618	1.812	1.684	+ 25.1	- 8.3	+ 16.2	+ 12.0	- 7.1	+ 37.8
10. Trinidad	581	750	1.236	1.183	1.345	1.450	+ 29.1	+ 64.8	- 4.3	+ 13.7	+ 7.8	+ 149.6
11. Argentinië	780	931	739	1.302	1.259	1.274	+ 19.2	- 20.5	+ 76.2	- 3.3	+ 1.2	+ 63.3
12. Britsch-Indië	1.000	1.250	1.165	1.147	1.170	1.112	+ 25.0	- 6.8	- 1.5	+ 2.0	- 5.0	+ 11.2
13. Serawak	595	712	712	751	760	702	+ 19.6	- 0.0	+ 5.5	+ 1.2	- 8.0	+ 18.0
14. Polen	812	796	824	774	693	663	- 2.0	+ 3.5	- 6.1	- 10.4	- 4.3	- 18.4
15. Egypte	172	172	183	268	272	282	+ 0.0	+ 6.4	+ 46.4	+ 1.5	+ 3.7	+ 64.0
16. Japan	266	270	241	258	288	279	+ 1.5	- 10.7	- 7.1	+ 11.6	- 3.1	+ 5.0
17. Andere	171	301	394	613	835	1.011	+ 76.0	+ 30.9	+ 55.6	+ 36.2	+ 21.1	+ 491.2
18. Totaal	141.319	155.721	178.044	187.674	211.046	199.777	+ 10.2	+ 14.3	+ 5.4	+ 12.5	- 5.3	+ 41.4

De productie van de Koninklijke-Shell-groep 1925/'30

Land	A. Absolute cijfers (1000 KG. tons).						B. Toeneming (+) en afnemning (—) tegenover het voorafgaande jaar en tegenover 1925 (in %)					
	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1926/'25	1927/'26	1928/'27	1929/'28	1930/'29	1930/'25
1. Vereen. Staten	5.636,4	5.793,3	5.898,0	7.703,0	7.583,6	5.524,1	+ 2.8	+ 1.8	+ 30.6	- 1.6	- 27.2	- 2.0
2. Venezuela	1.643,6	3.122,4	4.497,7	7.125,3	8.799,5	9.655,5	+ 90.0	+ 44.0	+ 58.4	+ 23.5	+ 9.7	+ 487.4
3. Mexico	2.412,3	2.135,5	1.582,3	1.422,7	2.052,9	1.838,0	- 11.5	- 25.9	- 10.1	+ 44.3	- 10.5	- 23.8
4. Roemenië	392,9	632,2	593,8	705,9	852,4	1.034,0	+ 60.9	- 6.1	+ 18.9	+ 20.8	+ 21.3	+ 163.2
5. Ned.-Indië	2.999,1	2.904,9	3.448,1	3.971,0	4.746,4	4.806,6	- 3.1	+ 18.7	+ 15.2	+ 19.5	+ 1.3	+ 60.3
6. Trinidad	51,4	59,6	65,8	65,2	102,8	128,2	+ 16	+ 10	- 1	+ 58	+ 25	+ 149
7. Argentinië	0,3	5,2	17,7	50,8	15,1	10,0	-	-	-	-	-	-
8. Serawak	612,9	711,6	711,8	751,1	760,2	701,5	+ 16.1	-	+ 5.5	+ 1.2	- 7.7	+ 14.5
9. Egypte	178,6	171,9	183,3	268,5	271,5	282,0	- 3.8	+ 6.7	+ 46.5	+ 1.1	+ 3.9	+ 57.9
10. Totaal	13.927,4	15.536,7	16.998,6	22.063,4	25.184,4	23.980,0	+ 11.6	+ 9.4	+ 29.8	+ 14.2	- 4.8	+ 72.2

Daaruit volgt dan onderstaande vergelijking tusschen de ontwikkeling der wereldproductie en de productie van de Koninklijke:

¹⁾ De cijfers zoowel van de wereldproductie als van de productie der Koninklijke zijn ontleend aan het jaarverslag van de laatste; slechts voor de eerste jaren, gedurende welke het jaarverslag der Koninklijke geen details omtrent de wereldproductie bevatte, aan andere bronnen, hetgeen ten aanzien van Serawak en Egypte, waar de Koninklijke de productie geheel controleert, kleine afwijkingen oplevert. Nagelaten werd, een toename bij de productie van de Koninklijke in Argentinië in procenten te berekenen, daar men gezien de lage uitgangscijfers tot al te hooge percentages zou komen en bovendien de productie van Argentinië nagenoeg geen rol speelt.

tel-onderhandelingen ook in andere industrieën niet ongebruikelijke methode. Van daar af treedt een, in weerwil van de Amerikaanse overproductie van 1929, aanvankelijk bescheiden, later sterker dalend in, welke in 1930 zoo groot is, dat de productie van 1930 bij die van 1925 tenachter bleef, terwijl de gezamenlijke Amerikaanse productie meer dan een vierde hooger is dan die van 1925. De Koninklijke heeft deze vermindering in 1930 door zeer belangrijke aankopen van ruwe olie grootendeels gecompenseerd, en kan dientengevolge grotere kwantums olie onder den grond laten (shut in).

In Venezuela is de productie der Koninklijke voortdurend gestegen, zij het ook, dat de productie van dit

land, daar er verschillende nieuwe producenten bij kwamen, nog sterker steeg. De vermindering der productie in *Mexico* mag men ongetwijfeld niet toeschrijven aan een gewilde restrictie, doch aan een daling der opbrengst wegens natuurlijke redenen. In 1931 evenwel zal de productie echter ook opzettelijk verminderd worden. De teruggang van de productie der Koninklijke-Shell-groep blijft inmiddels aanmerkelijk bij dien in het geheele land ten achter. Zeer sterk en — van 1927 afgezien — jaar na jaar sterker dan de gemiddelde productievermeerdering des lands is de stijging van de productie der groep in *Roemenië*, het tooneel van de uiterst nadeelige overproductie, die slechts in 1930 door een op initiatief van de Koninklijke en Standard Oil tot stand gekomen, doch spoedig opgegeven restrictie-overeenkomst tijdelijk geremd werd. Bij de vergelijking der afzonderlijke jaren voor *Nederlandsch-Indië* is met uitzondering van het ééne jaar 1926 een toename vast te stellen; ingevolge de inmiddels op grooter schaal aangevangen werkzaamheid der Nederlandsche Koloniale blijft de stijging van 1930 tegenover 1925 bij die van het geheele land eenigszins terug. Op *Trinidad* komt de productievermeerdering der Koninklijke precies met die van het geheele land overeen; voor *Serawak en Egypte* is de Koninklijke de eenige producente.

Schakelt men de productie der Koninklijke bij de wereldproductie uit, dan blijkt, dat de overige producenten hunne productie in 1930 met 5,4 pCt. tegenover 1929 hebben verminderd, terwijl de daling bij de Koninklijke slechts 4,8 pCt. beliep. Daarbij moet in het oog worden gehouden, dat *Rusland* zijne productie enorm opvoerde; schakelt men ook deze uit, dan blijkt, dat de overige producenten ter wereld hunne productie in 1930 vergeleken met 1929 ten bedrage van 8,3 pCt. verminderd hebben, dus met bijna het dubbele percentage van de Koninklijke.

De productie der Koninklijke werd, zooals de cijfers uit het jaarverslag doen zien, vooral in de tweede helft van 1930 sterk ingekrompen. Wanneer het verband is, de productie in de beide semesters van 1929 als even hoog aan te nemen, dan zou zij in ieder daarvan 12.592.194 tons hebben bedragen. In het eerste halfjaar van 1930 bereikte zij een hoogte van 12.448.351 tons of slechts 1,1 pCt. minder; in het tweede evenwel bedroeg zij slechts 11.531.676 tons, d.w.z. meer dan 1 miljoen tons of 8,4 pCt. minder. In het nieuwe jaar is de productie vooral in *Venezuela* sterk ingekrompen; aldaar produceerde de Koninklijke in het eerste kwartaal 13.524.174 barrels tegen 17.291.331 barrels gedurende de eerste drie maanden van 1930, d.w.z. 21,8 pCt. minder, de andere daar werkende maatschappijen echter 16.629.331 tegen 17.045.809 barrels, of slechts 2,4 pCt. minder.

Men kan derhalve wellicht het resultaat dezer onderzoeken samenvatten in de formule, dat de Koninklijke hare productie in de jaren 1926—1929 sterker vergroot, in 1930 echter minder aanmerkelijk verminderd heeft dan de overige maatschappijen, dat evenwel sedert medio 1930 in toenemende mate met de aanpassing der practijk aan de eigen verlangens ernst wordt gemaakt.

* * *

Wat de verwerking betreft, zoo heeft de Koninklijke de aansporing van den Federal Oil Conservation Board, de raffinage met ongeveer een zevende te verminderen, vooral in aanmerking genomen, dat deze wensch eerst in Maart 1930 uitgesproken werd, in dat jaar tot op zeer aanmerkelijke hoogte verwezenlijkt, aangezien hare verwerking in de Ver. Staten 67.299.895 barrels omvatte tegen 75.476.047 barrels in 1929, of 10,8 pCt. minder. De hoeveelheid benzine, vervaardigd uit deze kwantums ruwe olie is niet bekend. Begin 1931 sprak Sir Henri in een interview betreffende vermindering der benzineproductie zich uit ten gunste van inkrimping der activiteit bij het

kraken, desnoods zelfs door middel van wettelijke bepalingen¹⁾.

Betreffende het punt der onvoorwaardelijk noodzakelijke beperking van de afzet-organisatie en vermijding eener verdere vermeerdering van het reeds bovenmatig groote aantal verkoopp plaatsen geven de jaarverslagen der Koninklijke resp. van de Shell Union, hare Amerikaanse dochtermaatschappij, ongetwijfeld verschillende raadsels op. In het jaarverslag der Shell Union over 1927, dus in een tijd, dat deze misstand zeker reeds voldoende bekend was, heet het:

„Aangezien het een van de grondbeginselen voor de politiek uwer Maatschappij is, dat haar raffinage- en distributiebedrijven in overeenstemming behooren te zijn met hare beschikbare hoeveelheden ruwolie, heeft uw bestuur de noodige stappen gedaan om de raffinage- en verkoopcapaciteit der Maatschappij dienovereenkomstig in den loop van het jaar te vergrooten.”

Deze uitbreiding van de afzet-organisatie, ten deele door duur gekochte, zelfs ten deele vermoedelijk te duur betaalde bereids bestaande service stations, anderdeels echter door de oprichting van nieuwe, zette zich ook in de volgende jaren voort. Zoo heet het, geheel in overeenstemming met deze politiek, en niet met de inmiddels verkondigde, dat ook de raffinagebedrijvigheid en eveneens het aantal der veel te talrijke, de kosten van het product verhoogende, distributie-ondernemingen in overeenstemming met de behoefte gebracht zouden moeten worden, in het jaarverslag over 1929:

„Met hare geregeld stijgende ruwolie-productie en de uitbreiding harer raffinaderijen hebben uwe Maatschappijen het noodzakelijk geacht, zich van meer afzet-gelegenheden voor de aldus verkregen producten te voorzien...”

„...Bij deze expansie heeft de Shell Eastern de politiek gevolgd, bestaande stations aan te kopen, waardoor verdubbeling werd voorkomen en naar wij gelooven, bijgedragen werd tot versterking van de markt.”²⁾

Dit is een eenigszins verbluffende verklaring, welke echter toch nog wordt overtroffen door een andere uit hetzelfde jaarverslag, volgens welke in 1929, dus in een tijd van de meest acute overproductie:

„In verband met dit streven (naar controle over de gewenschte distributieplaatsen) en teneinde haren verkoop in het Mid-Continent te consolideeren en dezen uit te breiden aan de Atlantische Kust werd besloten, te verwerven of op te richten directe distributieplaatsen op een veel ruimer schaal dan aanvankelijk in de bedoeling had gelegen.”²⁾

Een climax brengt in dit opzicht echter wel het jaar 1930: niet in de woorden, welke de Shell Union in haar jaarverslag schrijft:

„De on-economische verdubbeling van verkoopp plaatsen, het gevolg en op haar beurt de oorzaak van ongebreidelde concurrentie, heeft eveneens de industrie overbelast met buitensporige distributiekosten, zonder overeenkomstig profijt voor het publiek, en tenzij een dergelijke verdubbeling niet slechts worde gestaakt, doch verminderd, zal zij alles teniet doen, wat verricht kan worden om andere taken van het bedrijf te stabiliseeren,”

maar in de mededeelingen der Koninklijke omtrent de tegelijkertijd gevolgde practijk. Daar immers heet het:

„Voortgegaan werd met de uitbreiding der distributie-organisaties der verschillende maatschappijen (in de Ver. Staten), zoowel door overneming van reeds bestaande verkoopmaatschappijen als door het oprichten van eigen gasoline-vulstations en dépôts.”

Misschien, zelfs vermoedelijk heeft men het niet bij het verkeerde einde, wanneer men aanneemt, dat juist in deze politiek van uitbreiding der verkoopsorganisatie niet alleen een zeer voorname, al niet juist de hoofdzaak van de ongunstige financiële resultaten der *Shell Union Oil Corp.* moet worden gezocht (want deze duur verworven en in concurrentie met bestaande service stations opgerichte eigene kun-

¹⁾ Tägliche Berichte über die Petroleumindustrie No. 31, pag. 3.

²⁾ Cursivering van den schrijver.

nen zich moeilijk zoo spoedig zelf betalen), maar misschien ook van den tegenstand, dien de Koninklijke in Amerika zoo vaak ontmoet, en die somwijlen de mate van hartelijkheid te boven kan gaan, waarmede men een nieuwen concurrent, en vooral wanneer deze zeer energiek is, pleegt te begroeten. Het zal wel niet te vermijden blijken, dat de groep, nadat zij tenslotte overeenkomstig haren eisch naar stabilisatie der petroleumindustrie tot een beperking der productie in de Ver. Staten heeft besloten, ook in andere takken en andere gebieden tezamen met andere ondernemingen den weg naar verwezenlijking van gezonder verhoudingen inslaat.

De New-Yorksche „Nation” besluit zijne bespreking der rede van Dr. Oliver W. M. Sprague, Professor in het bankwezen aan de Harvard-Universiteit en economisch adviseur van de Bank of England, met de woorden:

„Rational planning or inescapable decay, are the alternatives between which world capitalism must choose. A vast deal has been said about the superior wisdom of captains of industry and the conserving and stabilizing power wielded by the great banks, but unless the princes of the ancient house of capital show more intelligence and energy than they have employed thus far in the business crisis, they and their system may before long be wiped out. The Western world awaits the leaders who can show whether economic planning without dictatorship can be managed and to what ends the planning shall be directed.”

Zoo ergens, dan is dit voorzeker van toepassing op de petroleumindustrie.

Dr. WILHELM MAUTNER.

„ARBEITSSTRECKUNG”.

„*Simplex veri sigillum*” zegt een latijnsch spreekwoord. Het eenvoudige is het kenmerk van het ware. De Heer Looyard, die in het nummer van 13 Mei over bovengenoemd onderwerp schreef, gevoelt daarvoor blijkbaar veel en hij geeft een recept voor de bestrijding der werkloosheid zóó eenvoudig, dat het onbegrijpelijk is, dat het niet allang overal is toegepast, maar dat het nog maar bij een paar Duitse fabrieken in practijk is gebracht.

Wat is dan dat middel? Men verdeele de voorhanden werkgelegenheid¹⁾ over de aanwezige arbeidskrachten. Is er dus niet genoeg werkgelegenheid om allen 48 uur te laten werken, dan verminderde men het aantal werkuren en het per week verdiende loon naar verhouding. Dus bijv.: er zijn 100.000 arbeiders die in zeker vak werk zoeken. Er is werkgelegenheid gedurende 90.000 maal 48 uren of 4.320.000 uren per week gemiddeld à f 0.60 per uur. In plaats dat nu 90.000 arbeiders 48 uren blijven werken en gemiddeld 48 maal f 0.60 of f 28.80 per week thuisbrengen, terwijl er 10.000 werkloozen zijn, die werkloozensteun of bedeeling krijgen, late men er 100.000 43¼ uur per week werken, zoodat allen gemiddeld f 25.92 thuisbrengen.

De Heer L. erkent dat er één omstandigheid is, die de zaak minder eenvoudig maakt dan ze lijkt. Er is samenwerking noodig van verschillende partijen; van de werkgevers, wier kosten weleens zullen toenemen en van de arbeiders, die er genoeg mede moeten nemen 10 pCt. (in een der Duitse voorbeelden: 25 pCt.) minder aan loon uitbetaald te krijgen. De Heer L. is optimistisch omtrent die samenwerking; hij

¹⁾ De Heer L. zegt „de voorhanden arbeid”. Arbeid is echter wat de arbeiders leveren aan de ondernemers. Het is al erg genoeg, dat het woordje „werk” steeds verkeerd wordt gebruikt, in zoverre men werknemer noemt die juist werk levert en werkgever wie het juist ontvangt; maar het is nu eenmaal aangenomen om „werk” te zeggen waar men bedoelt werkgelegenheid; om nu het woord „arbeid” ook al verkeerd te gaan gebruiken door het te bezigen, waar men bedoelt gelegenheid om zijn arbeid tegen betaling ter beschikking te stellen van een ondernemer, lijkt mij uiterst verwarrend; al klinkt het eenvoudig te zeggen: allen arbeid verdeelen over alle arbeiders.

vertrouwt op de solidariteit¹⁾ der arbeiders. Of men dit met hem eens kan zijn, hangt af van de vraag, waarin men vooral den grooten tegenstand van de arbeiders tegen loonsverlaging zonder verkorting van arbeidstijd zoekt: in het feit, dat zij aan het einde der week minder geld in handen krijgen, zoodat de daling der kosten van levensonderhoud hun niet ten goede komt, of in het feit, dat zij voor minder geld evenveel arbeid voor hun werkgever moeten verrichten. De Heer L. zoekt de reden van dien tegenstand blijkbaar vooral in het tweede; mij komt het, te oordeelen naar wat ik in de practijk zag, voor, dat het vooral in het eerste gelegen is, misschien nog meer in den sterken wensch het eenmaal verkregen geldbedrag van het loon in geen geval verlaagd te zien. Ongetwijfeld zijn de meeste arbeiders zeer gesteld op inkorting van den arbeidstijd, doch altijd slechts onder het voorbehoud, dat het geringer aantal uren zoo wordt betaald, dat het weekloon niet afneemt. Het zoude mij dan ook verbazen, als ten onzent in vele ondernemingen de arbeiders er grif in zouden toestemmen 25 pCt. (zooals te Harburg) of ook maar 10 pCt. (als in mijn voorbeeld) minder aan weekloon te ontvangen met den troost alleen, dat ze dan ook 25 of 10 pCt. minder uren per week zouden hebben te werken, en dat de werklooze collega's daardoor werkgelegenheid en een grooter inkomen zouden krijgen. Als dit laatste hen over den achteruitgang met een belangrijk percentage van het loon deed heenstappen, zoude ik dat op zichzelf zeer waardeeren, maar niettemin zoude ik het hun niet kunnen aanraden. Want al is een belangrijk voordeel van het systeem, nl. dat het ontzenuwende nietsdoen en deels uit fondsen, deels uit de publieke kas onderhouden worden voor vele arbeiders ophoudt, niet te ontkennen, er staat een belangrijk nadeel tegenover, in het bijzonder, dat het systeem de strekking heeft den crisistoestand, het lagere weekloon, permanent te maken, wijl het op zichzelf geen enkel element bevat, waardoor de offers van alle partijen tot herstel van het verstoorde evenwicht in de productie kunnen medewerken, integendeel.

Zooals reeds vaak is opgemerkt, wordt er langs twee wegen naar herstel van het zoevengenoemd evenwicht gestreefd; langs den eenen wordt alle heil gezocht in weder doen stijgen van de prijzen der producten of althans in het ontstaan van grootere vraag naar de producten bij hun tegenwoordige prijzen. Het een en het ander zoude mogelijk maken bij gelijkblijvende productiekosten weer meer arbeiders te werk te stellen. Maar er is voorloopig al heel weinig kans, dat een van beiden (eigenlijk zijn het twee namen voor hetzelfde, want gelijke vraag bij hogere prijzen zal nagenoeg zonder uitzondering ook beteekenen grootere vraag bij gelijkblijvende prijzen) zal intreden. Zeer vele zijn de oorzaken, die ertoe samenwerken, dat het economisch evenwicht is zoek geraakt, waarbij verscheidene, wier droevige gevolgen niet zoo gauw zijn weg te nemen en zeker allerminst door kunstmatige toestanden te scheppen. Ware verbetering in den toestand langs dezen weg te verkrijgen, het zoude zeker het aangenaamst, het zoude zelfs, men behoeft Fords geschriften slechts te lezen om er zich van te overtuigen, wijde uitzichten van snel stijgende welvaart openen. En het is dan ook geen wonder, dat vrij algemeen de beterschap wordt gezocht langs dezen weg van alles dunder te maken.

Het is echter de weg, dien zachte heelmeeesters bepleiten, en wat deze in de meeste gevallen alleen bereiken, zegt het spreekwoord zeer juist. De andere weg is de minder speculatieve, doch ook minder aan-

¹⁾ Van solidariteit geven echter geen bewijs de arbeiders in openbaren dienst en in beschutte bedrijven (drukkersvak), die van hun positie gebruik maken hun loon in deze tijden te doen stijgen en daarmede de kosten van hun product te verhoogen, wat in de onbeschutte (export) bedrijven de productiekosten verhoogt en de werkloosheid vermeerdert.

gename; op zijn wegwijzers staat telkens: „verlaging der productiekosten, opdat die kosten door de lage prijzen, die thans alleen te maken zijn, gedekt worden en opdat zelfs nog tot lagere prijzen kan worden gekomen, bij welke de vraag zoo groot is, dat ieders arbeid ten volle wordt vereischt om aan de vraag te kunnen voldoen.”

Dit schijnt mij de groote fout van den Heer Looyard en van de Duitse ondernemers, die hij ten tooneele voert, dat zij uitgaan van de „voorhanden” werkgelegenheid als een vast gegeven, waarbij vooropgesteld wordt, dat er op elk oogenblik een bepaalde, door een enkel cijfer aan te duiden, vraag naar elk bepaald product bestaat. In zakenkringen hoort men die meening vaak verkondigen. „Er is geen of te weinig vraag naar mijn artikel”, zegt de fabrikant, grosier of winkelier en hij ziet voorbij, dat hij, zulks zeggende, iets van groot belang verzwijgt: „Geen of te weinig vraag”, inderdaad, doch dit geldt alleen bij den prijs, die dan gevorderd wordt. De vraag naar een zaak is nimmer met een enkel cijfer uit te drukken, doch slechts met een lijst van cijfers, aangevende, welke hoeveelheden bij verschillende prijzen gevraagd worden, hoeveelheden, die altijd grooter bij lagere prijzen, en kleiner bij hogere prijzen zijn.

Ongetwijfeld is de vraag naar de eene zaak elastischer dan die naar de andere. Elastisch noemt men de vraag naar een zaak als een klein prijsverschil een groot verschil in de gevraagde hoeveelheid medebrengt. Maar elastisch of onelastisch, de vraag zal altijd grooter zijn bij een lagere dan bij een hogere prijs, omdat bij den lagere prijs behoefte aan de zaak zich openbaart, welke ook bij den hogere prijs wel bestaat, maar niet tot uiting komt, omdat zulks van de betrokkenen een te groot offer in geld (en wat men van dat geld anders kan koopen) vereischt.

Daling der productiekosten, zoodat de prijs, waarvoor geleverd kan worden, zonder verlies, lager wordt, en een grootere vraag kan uitlokken, is voorhands de eenige weg naar blijvende vermindering der werkloosheid. Het is een waarheid, die niet aangenaam is. Ware de eerstgenoemde weg bewandelbaar, de oplossing der crisis zoude een feestelijke bezigheid zijn, die tot algemeene grenzenloze stijging der welvaart zoude leiden. Helaas, hij is slechts bruikbaar in de oogen van hen, voor wie de prijs niet de resultante is van de beteekenis der individueele behoeften enerzijds en de productiekosten anderzijds, doch voor wie de waarde van alles alleen van de productiekosten afhangt.

Wat beteekent daling der productiekosten? Het beduidt, althans aanvankelijk, bovenal daling van de kosten van den arbeid, die verreweg de voornaamste factor van de productiekosten is. Want ook in de productiekosten der grondstoffen en der productiemiddelen, die bij menigen tak van productie op zichzelf gezien van grooter belang zijn dan de loonen, speelt de prijs van den arbeid weer een groote rol, terwijl die rol van groote beteekenis is bij de distributie der producten, d.i. op dien langen weg, dien menig eindproduct heeft af te leggen van de fabriek naar de duizenden verschillende plaatsen, waar dat eindproduct de behoefte zal bevredigen voor welker bevrediging het gemaakt is.

Daling der productiekosten beduidt dus bovenal daling der geldloonen, althans wanneer het naaste doel van de daling der productiekosten is de werkloosheid zoo mogelijk tot nagenoeg niets te doen afnemen. Want vermindering der productiekosten door wat tegenwoordig deftig genoemd wordt „rationalisering”, ofschoon op den duur de werkgelegenheid niet verminderende, begint gewoonlijk met zulks wel te doen.

Nu is daling van de geldloonen een heel moeilijk geval. Twee dingen staan er aan in den weg. Vooreerst de aangeboren neiging van de meeste menschen om van twee wallen te eten, welke in casu mede-

brengt, dat de arbeiders, als de kosten van levensonderhoud omhoog gaan, bovenal op hun reële loon (dat wat er voor hun geldloon verkregen kan worden) letten en in tijden, waarin de kosten van levensonderhoud dalen, alleen belangstelling toonen voor het bedrag van het geldloon.

De tweede zware belemmering tegen het dalen der geldloonen zit in het feit, dat het voor de vakverenigingleiders een eerezaak is, dat die daling niet intreedt. Immers ze hebben, toen de loonen in tijden van toenemende welvaart en van daling van de waarde van het geld, naar boven gingen, zich een veel te groot deel van de eer van die stijging toegekend. Zij hebben het toen voorgesteld alsof die stijging geheel hun werk was, terwijl hoogstens kon gezegd worden, dat hun werk heeft bereikt, dat een stijging, die uit economische tendenzen voortvloeide, wat spoediger en vollediger plaats vond. Zij hebben zeep gesmeerd op de helling, langs welke de geldloonen door economische krachten naar boven werden gedrukt en voorkomen, dat sleur en eigenbelang de vlotte en volledige werking der economische krachten ten bate der arbeiders tijdelijk belemmerden; zij hebben daarmede nuttig werk gedaan en — heel menscheijk — de voorstelling doen ingang vinden, dat niet de economische constellatie doch hun zeep het loon naar boven heeft gedrukt. Van die voorstelling nu, die aan het ledental der vakverenigingen zeer sterk ten goede is gekomen, zoude de onjuistheid blijken, als nu een veranderde economische constellatie (verminderde welvaart en waardevermindering van het geld) de geldloonen naar beneden trok; ze moeten wel de voorstelling, als bepaalde de macht der vakverenigingen de hoogte van het loon, trachten hoog te houden; de geloofwaardigheid hunner vroegere voorstellingen is er mede gemoeid.

Nu is echter het ongeluk, dat, terwijl hun ijver bij het bevorderen van het stijgen der geldloonen in den regel heel nuttig was — en slechts bij uitzondering zal bewerkt hebben, dat minder verstandige werkgevers zich te ver lieten verlokken en daarmede hun onderneming in gevaar brachten —, hun optreden bij het tegenhouden van de daling meer succes kan hebben, in zoverre, dat zij de helling, waarlangs de economische omstandigheden de loonen naar beneden trekken, zóó stroef kunnen maken, dat de daling niet plaats vindt, doch de economische tendenzen, waaraan zij nu eenmaal de kracht niet kunnen ontnemen, zich op andere wijze uiten, n.l. door het inkrimpen en sluiten van ondernemingen en het ontstaan van een groote werkloosheid. Gaat het nu slechts om een kleine en tijdelijke welvaartsinzinking, dan kan het wel nuttig zijn, dat de loonen verhinderd worden zich dadelijk aan te passen aan de omstandigheden en dat er zich liever wat werkloosheid voordoet, die weer verdwijnt als de inzinking voorbij is. Maar als zóóvele uiteenloopende oorzaken, als thans, het economisch evenwicht hebben verstoord, dan ontstaat door het belemmeren van den natuurlijke gang van zaken een toestand, die de neiging heeft steeds erger te worden.

Het onderhoud van de zeer vele werkloozen doet de productiekosten in het algemeen stijgen en, naar gelang de zaak langer duurt, is slechts door een sterkere verlaging der geldloonen de vicieuse cirkel te doorbreken, waarin de maatschappij is geraakt. Maar de vakverenigingsleiders kunnen dit niet erkennen, moeten integendeel hun uiterste best doen den werkloozensteun verhoogd te krijgen om de neiging bij arbeiders, dien het niets doen en de — ook bij een verlaagd loon vergeleken — toch altijd geringe werkloozenuitkeering begint te verdrieten, af te houden van het aanbieden van hun arbeid voor een lagere geldprijs (welke evenveel of nagenoeg evenveel welvaart belooft als voor weinige jaren met het hogere geldloon werd verkregen).

Hier zit een factor, die mij doet vreezen, dat de bestaande crisis zeer lang zal duren en zich nog een

tijdlang zal verscherpen om dan veel moeilijker dan thans te worden bestreden. De eer van de vakverenigingsleiders is bij de zaak betrokken, somtijds wellicht ook hun eigen welvaart, maar dit is waarschijnlijk nog van minder gewicht. De meesten zijn wél van het goede soort, zoodat vrees voor wat teruggang van eigen welvaart hun daden minder beïnvloedt dan vrees voor het aan het licht komen, dat zij in de dagen van stijgende loonen méér daarvan aan eigen voortreffelijk werk toegeschreven hebben dan gerechtvaardigd was. Dat velen zich destijds *te goeder trouw*, onder den invloed van thans meer en meer verlaten Marxistische leerstellingen, in hun aandeel in die stijging hebben vergist, maakt de zaak niet gemakkelijker.

Om nu echter op de „Arbeitsstreckung” en het recept van den Heer Looyard terug te komen, het is duidelijk, dat de arbeiders door erin toe te stemmen tien (in de Deutsche voorbeelden zelfs 25) percent minder aan loon thuis te brengen, zij het dan als resultaat van slechts 5 dagen arbeid (bij het Deutsche voorbeeld 5 dagen van 7¼ uur), verreweg het grootste deel van den, door mij noodig geachten, stap zouden doen. Wordt hun nog duidelijk gemaakt, dat 1o. de werkloosheid van hun kameraden evengoed wordt bestreden, als zij voor het lageren loon evenveel als tevoren werken, zoodat de productiekosten dalen en de vraag naar hun product toeneemt, 2o. dat, als zij daarin toestemmen, de kans groot is dat de algemeene welvaart weer in stijgende lijn komt, zoodat langzamerhand het opgeofferde loon weer wordt teruggewonnen, en 3o., dat de verlaging der productiekosten, die bereikt wordt, ook voor hen aan het lagere geldloon een grotere koopkracht zal geven, zoodat het loonoffer veel geringer is dan het lijkt en de feitelijke welvaart van een paar jaren geleden wel behouden zal blijven en dringt het verder tot hen door, dat daarentegen de „Arbeitsstreckung” een offer eischt, dat, naar het zich laat aanzien, blijvend is, terwijl het geldloon daardoor wel aan koopkracht zal verminderen doch niet vermeerderen, dan heb ik goede hoop, dat zij tot den verderen stap, die de maatschappij uit de ellende kan helpen, wel zullen te vinden zijn.

Want hun wensch om minder dan 48 uur te werken is niet zoozeer het gevolg van gemakzucht als wel van de groote misvatting dat wie minder uren werkt en daardoor minder produceert, daardoor tevens meer werkgelegenheid overlaat voor zijn collega's. Als gezegd, de groote fout om de vraag naar producten als een op elk oogenblik vast gegeven hoeveelheid aan te nemen, in plaats van als een hoeveelheid, die grooter is bij lageren prijs, is de groote oorzaak van die misvatting. De „Arbeitsstreckung”, door den Heer Looyard bepleit, steunt mede op die groote fout, doet haar nog dieper wortelschieten en al zijn eenige voordeelen van deze methode, om de werkloosheid te verminderen, niet te ontkennen, zij is een methode van *beuriezing* der tegenwoordige moeilijkheden; al wordt het leed, welke deze medebrengen, dan iets verzacht.

VAN GIJN.

HET ZESDE CONGRES VAN DE INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.

I.

Algemeen overzicht.

Het zesde congres van de Internationale Kamer van Koophandel vond plaats te Washington van 4 tot en met 9 Mei jl. Het was de eerste bijeenkomst in de Vereenigde Staten en alleen reeds hierdoor verkreeg deze twee-jaarlijkse vergadering een meer dan gewone beteekenis. Immers, terwijl de Vereenigde Staten ten aanzien van den Volkenbond slechts een welwillende neutraliteit in acht nemen, zijn het juist Amerikaanse zakenlieden geweest, die indertijd den stoot hebben gegeven tot de oprichting van de Internationale

Kamer van Koophandel en die bij voortdoring enthousiaste leden zijn gebleven, ook toen de werkzaamheden van de Kamer meer en meer parallel gingen loopen met de werkzaamheden van den Volkenbond. Het is niet te veel gezegd, dat de beteekenis van de Kamer voor een groot gedeelte wordt bepaald door deze medewerking van de Nieuwe Wereld. Men mocht dan ook met reden verwachten, dat eenerzijds de ontvangst te Washington uiterst gastvrij zou zijn en dat anderzijds de deelneming uit Europa, ondanks de benarde economische omstandigheden, niets te wenschen zou overlaten. Beide verwachtingen zijn volkomen waarheid: de gastvrijheid, die aan de deelnemers is bereid, was groot en onder de ruim 1200 congressisten bevonden zich meer dan 350 Europeanen.

Het is langzamerhand traditie geworden, dat behalve de vraagstukken, waarmede de Kamer zich geregeld bezig houdt, een speciaal onderwerp of een speciale groep van onderwerpen van algemeen belang op het programma wordt gezet, waarvoor het noodige materiaal in de twee voorafgaande jaren wordt verzameld. Toen kort na het congres te Amsterdam de eerste voorbereidingen werden getroffen voor het congres, dat thans te Washington heeft plaats gehad, verkeerde men nog sterk onder den indruk van den geweldigen opbloei van de Vereenigde Staten in de jaren 1926—1929 en vervulde het vraagstuk van de Amerikaanse prosperiteit de gemoederen met een ontzag, dat van een zekere afgunst niet vrij was. Dat in de gegeven omstandigheden de keuze voor het onderwerp van algemeen belang viel op de verhouding in de economische ontwikkeling tusschen Europa en de Vereenigde Staten, is dan ook volkomen te begrijpen. De grenzen van het onderwerp werden zeer ruim getrokken en werden later nog verwijd, toen de voorbereidende werkzaamheden duidelijk maakten, dat tal van verwante vraagstukken, waaronder bijvoorbeeld de kapitaalbewegingen, moeilijk buiten beschouwing konden worden gelaten, zonder aan het geheel afbreuk te doen. Anderzijds maakte de economische depressie het wenschelijk, om niet alleen de verschuivingen „op den langen duur” te bestudeeren, maar ook de nooden van het oogenblik in de voorbereidingen te betrekken. Het materiaal, dat tenslotte aan het congres is voorgelegd, omvat — alleen reeds ten aanzien van de verhoudingen tusschen Europa en de Vereenigde Staten — zeven deelen, waarvan sommige weer uit verschillende monografieën bestaan, die in enkele gevallen zelf reeds den omvang van een boekdeel nabij komen. Een gedeelte van deze publicaties is geschreven door experts, anderen zijn het werk van meer of minder uitgebreide commissies; het rapport over „de ontwikkeling in de richting van den handel tusschen Europa en de Vereenigde Staten sedert 1900” door de Heeren Roux en Bossuat steunt op materiaal, dat speciaal voor dit doel is bijeengebracht door de secretariaten van 22 nationale comité's. De volledige lijst van de bovenbedoelde publicaties ziet er uit als volgt:

VOLUME I

ADDRESS by Alberto Pirelli, Chairman of the European United States Committee.

VOLUME II

DEVELOPMENT AND DIRECTION OF TRADE, — Development of Trade and Capital, their Distribution and competitive Conditions between the two Areas, since 1900.

1. *Memorandum and statistical Tables (*)*, by Mr. Felice Guarneri, and Mr. Henry Coit MacLean.
2. *Report and statistical Tables (**)*, by Mr. Louis Roux, and Mr. Théodule Bossuat.
3. *Movements of Capital*, by Dr. G. W. J. Bruins.

VOLUME III (***)

INDUSTRIAL PROBLEMS. — Comparison of the characteristics Aspects of Production in Europe and in the United States of America.

1. *Cost of production.*

- a) *American monograph*, by a special Sub-Committee, Mr. E. G. Miner, Chairman.
- b) *European monograph*, by Mr. Henry Clay.

2. *Mass production.*

- a) *American monograph*, by a special Sub-Committee, Mr. W. Butterworth, Chairman.
- b) *European monograph*, by Mr. Pierre Gounod.

3. *Economic Aspects of the Wage Question*, by Mr. G. Olivetti.

VOLUME IV

AGRICULTURAL PROBLEMS.

Economic Relations between Europe and the United States of America in the Field of Agriculture, by His Exc. G. de Michelis.

VOLUME V

DISTRIBUTION PROBLEMS.

Trends in the Organization and Methods of Distribution in the two Areas, joint report, by Mr. L. Urwick, for Europe, and by a special Sub-Committee, for the United States. Mr. F. P. Valentine, Chairman.

VOLUME VI

ECONOMIC CRISES. - UNEMPLOYMENT.

1. *Resistance of various Economic Structures to Crises*, by Professor Ernst Wagemann.
2. *Economic Aspects of Unemployment*, by Mr. Hans Vogel.
3. *Regularization of Employment*, by a special American Sub-Committee. Mr. Henry Bruere, Chairman.

VOLUME VII

PSYCHOLOGICAL ELEMENTS.

By Professor André Siegfried.

Behalve het speciaal voor dit congres gekozen onderwerp gaven de gewone werkzaamheden van deze Kamer aanleiding tot het publiceren van een reeks brochures over handelspolitiek en handelsbelemmeringen, merken van oorsprong (Ir. A. Plate), uitzonderingen op de behandeling volgens de meest begunstigde natie (Baron B. Riedl) met kanttekeningen van de verschillende nationale comités, dubbele belasting, termijnhandel, het prijsniveau en de factoren, die dit bepalen (Dr. B. Dernburg), de betekenis van internationale effecten voor de kapitaalbeweging (P. van Zeeland), internationale bescherming van den industrieelen eigendom, transport en communicatie (Sir J. Sandeman Allan), de economische toestand in het afgelopen jaar in de verschillende landen afzonderlijk benevens een samenvattend overzicht door G. Theunis, arbitrage.

Bij een zoo uitgebreide voorbereiding, was het bijna onvermijdelijk, dat men niet op tijd gereed zou zijn, temeer daar de omstandigheid, dat het congres in de Vereenigde Staten plaats vond, extra tijdverlies met zich meebracht. Wanneer men voorts bedenkt, dat al deze publicaties, behalve in het Engelsch, ook in het Fransch en in het Duitsch zijn verschenen en de vertaling door het secretariaat-generaal is verzorgd, dan mag het nog een wonder heeten, dat enkele van de belangrijkste brochures reeds aan de deelnemers konden worden toegezonden vóór hun vertrek naar Amerika en dat al de overige publicaties den dag vóór het congres te Washington beschikbaar waren. Jammer genoeg was dit voor een eenigszins behoorlijke bestudeering reeds te laat en voor een volgend congres zou eenige zelfbeperking dan ook niet ongewenscht zijn.

De tijdsindeeling op het congres was in hoofdzaak als volgt: 's ochtends één algemeene zitting gewijd aan onderwerpen van algemeen belang, 's middags verschillende groepszittingen, welke gelijktijdig werden gehouden en waar behalve de onderwerpen van algemeen belang, ook de vraagstukken van meer technischen aard, die de Kamer onderhanden heeft, ter sprake kwamen.

Het lag voor de hand, dat een groot gedeelte van het congres zou zijn gewijd aan de huidige depressie. Reeds tijdens de openingszitting gaf de Heer Georges Theunis een uitvoerig overzicht van den economischen toestand van de wereld, terwijl op den middag van dienzelfden dag nog vier sprekers de huidige crisis belichtten, respectievelijk van het standpunt van Europa, Zuid-Amerika, het Verre Oosten en de Vereenigde Staten. Later kwam hetzelfde onderwerp direct of indirect nog meermalen ter sprake, waarbij

de verschillende aspecten meer in details werden behandeld. Daarnaast bestond groote belangstelling voor eenige vraagstukken, die door de huidige depressie in een nieuw stadium zijn gekomen, doch die ook zonder dat een voortdurende bron van internationale moeilijkheden vormen: de douanetarieven en de oorlogsschulden. Een onderdeel van de besprekingen over de douanetarieven vormde de poging van Riedl om de kracht van de meestbegunstigingsclausule te verzwakken; in nauw verband met de besprekingen over de oorlogsschulden stond de poging van president Hoover om de kosten van de nationale wapeningen in het debat te betrekken. Het feit, dat het congres in Amerika plaats vond en dat zoowel ten aanzien van de douanetarieven als van de oorlogsschulden een min of meer gemeenschappelijk optreden van Engeland, Duitschland en tot op zekere hoogte ook van Italië voelbaar was, gesteund door een op zijn minst genomen welwillende neutraliteit van de overige Europeesche staten, gaf aan dit onderdeel van het congres bijna het karakter van een Europeesch-Amerikaansche antithese. Slechts Frankrijk, dat voor de douanetarieven als van ouds een oplossing zocht in internationale kartelleering en dat de oorlogsschulden slechts noode in het debat betrokken zag, vormde hierop een niet onbelangrijke uitzondering.

Minder actueel, maar meer in aansluiting met de reeds genoemde wetenschappelijke voorbereiding van het congres, waren de beschouwingen over de verschuivingen in den internationalen handel gedurende de laatste decennia, over massaproductie en distributie.

De talloze vraagstukken van meer beperkte betekenis en van meer technischen aard, die in de meeste gevallen reeds sinds jaren een onderwerp van studie zijn van de verschillende permanente commissies van de I. K. v. K., ontbraken ook ditmaal niet en vulden voor een groot gedeelte het programma van de groepszittingen. Het waren: spoorweg- en automobieltransport, zee- en luchtvervoer, telefonie, telegrafie en posterijen, termijnhandel, bescherming van den industrieelen eigendom, dubbele belasting, arbitrage in handelsgeschillen en documentaire crediten.

Zooals men ziet, vormt het geheel de bontste mengeling die men zich denken kan! — Eenerzijds problemen van een wereldwijde betekenis met sterk politieke kanten, anderzijds vraagstukken met een zeer beperkte strekking, waarvan men zich onwillekeurig afvraagt of zij niet beter aan bepaalde vakorganisaties konden worden overgelaten. Nu eens kwesties van den meest urgenten aard, dan weer vraagstukken die een sterk academisch karakter hebben. De oorzaken hebben wij reeds aangeduid: de wensch om één onderwerp van algemeen belang in het middelpunt van de besprekingen te zetten, tegenover de geleidelijke en slechts historisch verklaarbare groei van de werkzaamheden van de Kamer; de zucht, die vooral bij zakenmensen begrijpelijk is, om de vragen van den dag naar voren te schuiven, tegenover den wensch van het bestuur en het algemeene secretariaat om zoo vroegtijdig mogelijk met een uitgebreide wetenschappelijke voorbereiding te beginnen en daardoor het peil van de bijeenkomsten zoo hoog mogelijk op te voeren.

Het resultaat van deze mengeling vindt men terug in de 43 resoluties, die den laatsten dag aan het congres zijn voorgelegd en waarin de werkzaamheden van het congres en, ruimer nog, de werkzaamheden van de geheele I. K. v. K. gedurende de twee voorafgaande jaren zijn weerspiegeld.

Helaas ontbreekt de ruimte om van een en ander een eenigszins volledig overzicht te geven. Temeer omdat de onderwerpen, die tot de belangrijkste besprekingen hebben geleid, in vele gevallen tot de vaagste resoluties aanleiding hebben gegeven. Het belang van congressen als het onderhavige ligt dan

ook niet altijd in de positieve resultaten, maar ligt in vele gevallen meer in de daaraan voorafgaande besprekingen en in den geest, die daaruit spreekt.

In een afzonderlijk artikel zullen wij trachten, onze lezers, aan de hand van enkele citaten, ook daarvan in kennis te stellen. In dit algemeene overzicht zullen wij ons beperken tot een korte aanduiding van den inhoud van enkele van de belangrijkste resoluties.

* *

De resolutie in zake *herstel van den internationa- len handel* dringt aan op een verdere vermindering van de bewapening. Zij stelt vast, dat de onaantastbaarheid van de internationale financiëele verplichtingen een eerste vereischte is, maar erkent tevens, dat bij gewijzigde economische omstandigheden een onpartijdig onderzoek naar de gevolgen van zulke verplichtingen gewenscht kan zijn. Tariefdiscriminatie wordt verworpen; embargo's mogen slechts worden toegepast tegen dumping of andere onfaire practijken (gedacht is aan Rusland); „the machinery provided by some countries for the adjustment of tariff inequalities should be utilized without delay...” (denk aan de „flexible provisions”!). Aan het particuliere initiatief moet zoo min mogelijk in den weg worden gelegd. Op de staatsbegrotingen dient zoo veel mogelijk te worden bezuinigd.

Aangedrongen wordt in een resolutie ten aanzien van *het zilvervraagstuk* op het bijeenroepen van een internationale conferentie. Aangezien geen bepaalde regeering wordt uitgenoodigd hiertoe het initiatief te nemen, is de practische waarde van deze resolutie gering.

Ten aanzien van *de handelspolitiek in het algemeen* zal een door de Kamer opgestelde brochure met tal van wenschen en beschouwingen aan het Comité Consultatief van den Volkenbond worden aangeboden.

Inzake *de meestbegunstigingsclausule* wordt voor alles de overtuiging uitgesproken, dat zij in haar onbeperkten vorm de grondslag is en behoort te blijven van de handelspolitiek. Het Congres verklaart verder kennis te hebben genomen van de verklaring van een aantal Nationale Comité's, dat in bepaalde omstandigheden een preferentiëele behandeling, als uitzondering op de meestbegünstiging behoort te worden toegestaan. Het Congres blijft niettemin van meening, dat onbeperkte meestbegünstiging in principe gehandhaafd moet blijven „it also believes that the problem of whether in this way and under these circumstances, exceptions to the most favoured nation clause should be prearranged and admitted must be examined specifically and without prejudice in relation to the merits of each particular case, by those countries the consent of which to the conclusion of such agreement is required by virtue of their commercial treaties.”

De overige resoluties hebben betrekking op den termijnhandel, de internationale bescherming van den industrieelen eigendom (2 resoluties), de coördinatie van de verschillende middelen van vervoer, de discriminatie van spoorwegtarieven, de goederen-nomenclatuur van de spoorwegen, de behandeling van de bagage van reizigers door de douane, de financiering van goederen tijdens hun vervoer, het wegevervoer, de financiering van de spoorwegen, vrachtbrieven, de vaart op den Donau, bescherming van particulier eigendom in oorlogs- en vreedstijd, internationale maritieme conventies, internationale gezondheidsconventies, de Warschau-Regels, distributie, verhandelbare spoorwegdocumenten, luchtvervoer, registratie van luchtvaartuigen, arbitrage bij handelsgeschillen, luchtvervoer (cabotage), luchttaxi's, immobilisatie van luchtvaartuigen, luchtpost, tentoonstellingen op luchtvaartgebied, douane-depots in luchthavens, de uitbreiding van de werkzaamheden van de Internationale Kamer in Zuid-Amerika, dubbele belasting, verbetering van den internationalen telefoondienst,

directe telefoonverbindingen, internationale telegraafdienst, uniforme posttarieven binnen Europa, de werkzaamheden van de Internationale Kamer van Koophandel en documentaire credieten.

S. POSTHUMA.

(Slot volgt.)

FRANSCH KOLONIALE STEUNPOLITIEK.

Het ligt voor de hand, dat de wereldcrisis de producten in de verschillende Fransche koloniën allerm minst onberoerd heeft gelaten. Waar in de handelspolitiek van Frankrijk en van zijn overzeesche bezittingen de protectie en preferentie sinds lang beschouwd worden als vanzelfsprekende beginselen, is het begrijpelijk, dat de in het nauw gedreven koloniale ondernemers het niet hebben laten ontbreken aan dringende verzoeken om krachtdadig te worden gesteund. Als gevolg van de aldus uitgeoefende presie heeft het Ministerie Tardieu in de laatste maanden van 1930 een heele reeks van wetsontwerpen bij de Kamer van Afgevaardigden ingediend betreffende koloniale producten als rubber, koffie, sisalhennepeper, maniok, tapioca, welke ten doel hadden de producenten uit de Fransche koloniën te helpen. Door enkele kort op elkander volgende Ministerieele crises werd de behandeling van deze voorstellen sterk vertraagd en eerst bij de wetten van 31. Maart 1931 kregen zij na belangrijke wijziging hun definitieven vorm.

* *

De voornaamste van evengenoemde wettelijke regelingen is die betreffende rubber, koffie en sisal.

De belanghebbende rubberplanters in Indo-China hadden tevoren reeds een belangrijke steun onderhouden, doordat de Regeering van dit land hun een bedrag van een miljoen piasters (= een miljoen gulden) ter beschikking had gesteld in den vorm van voorschotten. Ook andere koloniale Regeeringen verleenden financiëele tegemoetkomingen. Bij het voortduren van de crisis begonnen deze Regeeringen echter meer en meer bezwaar te maken tegen een dergelijke belasting van het budget, omdat haar eigen financiëele toestand in de malaise minder en minder rooskleurig begon te worden. Maar bovendien begonnen de cultures op het voorschottenstelsel evenzeer critiek uit te oefenen, omdat zij daardoor een accumulatie van lasten te dragen kregen.

De producenten in Indo-China kwamen toen voor den dag met het voorstel, dat het moederland een inkomend recht op caoutchouc van vreemden oorsprong zou heffen van 4 francs per kilogram, terwijl de rubber uit de Fransche koloniën vrij zou mogen worden ingevoerd. Dit zou bij de tegenwoordige lage noteering van de rubber — ongeveer 3 pence per Engelsch pond loco Londen — een preferentie betekend hebben van omstreeks 100 pCt. En hierbij valt dan nog te bedenken, dat bedoeld desideratum geuit werd in de laatste maanden van 1930, toen de rubberprijs hooger stond; bij den tegenwoordigen prijsstand zouden de belanghebbenden waarschijnlijk wel een nog hooger voorkeurstarief hebben gevraagd.

Evenwel had de Fransche Regeering niet veel ooren naar dit plan van bevoorrechtiging. Zij berekende in November 1930, dat een dergelijke ondersteuning, welke den producenten slechts een prijs zou garandeeren, gelijk aan de productiekosten, de consumenten in het moederland te staan zou komen op 280 miljoen francs per jaar. En dat, terwijl het bedrag, hetwelk de Fransche rubbercultures tezamen noodig zouden hebben om een prijs te bekomen gelijk aan de productiekosten, niet meer dan 30 miljoen francs zou beloopten. Het van de consumenten gevraagde offer zou inderdaad te zwaar zijn voor het beoogde doel.

* *

In verband daarmee is men het tenslotte eens kunnen worden over een andere oplossing, welke thans in

een wet is belichaamd. In iedere belanghebbende Fransche kolonie, protectoraat of mandaatgebied (bedoeld zijn met name Indo-China, Fransch Equatoriaal Afrika, Fransch Oost-Afrika en Kameroen), wordt onder contrôle van den Franschen Minister van Koloniën een „caisse de compensation du caoutchouc” opgericht, welke premies verstrekt aan de producenten en zelf hare inkomsten verkrijgt uit een door het moederland geheven uniform invoerrecht, genaamd: „taxe speciale”, van 30 centimes per KG. op onbewerkte rubber en op rubber, verwerkt in bepaalde artikelen. De uitkeering van de opbrengst van het invoerrecht aan elke kas geschiedt proportioneel volgens de grootte van den export van de caoutchouc van de betrokken kolonie.

Het recht is niet zoo bijzonder hoog: omgerekend naar den tegenwoordigen prijsstand van de rubber, komt het neer op ongeveer 8 pCt. van de waarde. Het is dus geheel te beschouwen als een fiscaal recht. Het kan voorts onder omstandigheden worden verminderd. Na elk comptabel halfjaar wordt namelijk, indien blijkt, dat het zuiver actief van elke kas, *na terugstorting van de voorschotten, welke door de betrokken koloniale Regeering aan de ondernemers waren verleend vóór de afkondiging van de wet op de caisses de compensation* een bedrag van 30 miljoen francs heeft bereikt, de taxe spéciale automatisch verminderd met de helft en dus verlaagd tot 15 centimes per KG. Wanneer het actief evenwel weer minder dan 30 miljoen francs gaat belooopen, wordt de belasting weer op 30 centimes teruggebracht. Bereikt het actief een som van 50 miljoen francs, dan wordt het recht verminderd tot 10 centimes, om bij daling daaronder weer te stijgen tot 15 centimes.

Uit het voorgaande volgt, dat met de wet beoogd wordt er voor te zorgen, dat de betrokken Fransche koloniën, protectoraten, enz. geen centime schade zullen loopen: alles zal, althans op den duur, volgens dezen opzet moeten worden opgebracht door het in het moederland geheven Fransche invoerrecht. Of dit nu zal beteekenen, dat de consument in het moederland de noodige gelden zal moeten opbrengen, dan wel de buitenlandse rubberproducent, is nog niet met volledige zekerheid uit te maken. In het laatste geval zou de Fransche koloniale producent mede zijn aandeel in de last te dragen hebben en zou de ten behoeve van hem genomen maatregel althans voor een deel weer op hemzelf verhaald worden, wat natuurlijk allerminst de bedoeling is. Echter kan nu wel reeds worden vastgesteld, dat de moederlandsche consument zoo niet voor het geheel, dan wel voor het allergrootste deel het kind van de rekening zal worden. De vraag naar rubberartikelen kan immers geacht worden ten deele (bijv. voor zoover betreft de rubberbanden voor rijwielen of autotrucks) onelastisch te zijn wegens noodzakelijke behoefte en ten deele te berusten bij krachtige verbruikers (speciaal wordt hierbij gedacht aan bezitters van automobielen), voor wie een kleine prijsstijging tengevolge van het vrij geringe extra-invoerrecht in het geheel geen bezwaar oplevert. Men heeft hier dus een typisch voorbeeld van het tegenwoordig dikwijls voorkomend verschijnsel, dat de bevolking in het moederland indirect financiële hulp verleent aan die in de kolonie, welk verschijnsel zich echter meestal voordoet in den vorm van preferentiele rechten, doch waarbij dan tevens door de kolonie reciprociteit wordt verleend door eveneens preferentie te verlenen op goederen uit het moederland. In dit geval wordt niet alleen de Fransche kolonie zelf vrijgehouden van elke geldelijke last, doch zelfs, zooals hiervoren reeds werd opgemerkt, aan die kolonie het voordeel gegeven van terugbetaling der vóór de inwerkingtreding der wet op de caisses de compensation aan de cultuurondernemers gegeven voorschotten, die anders voorloopig wel oninbare posten zouden zijn gebleven.

Alleen in één opzicht is de koloniale overheid gel-

delijk bij de zaak betrokken. Zij kan namelijk tot een globaal maximum van 50 miljoen francs voorschotten geven aan de betrokken „caisses de compensation du caoutchouc”, welk maximum bij decreet van den Franschen Minister van Koloniën over de kassen der verschillende koloniale gebieden zal worden verdeeld naar verhouding van de onderscheidene rubberexporten dezer koloniën in 1929. Dit zijn en blijven echter voorschotten, die moeten worden terugbetaald en waarvoor overigens een rente betaald moet worden van 5 pCt. Of nu inderdaad, overeenkomstig de bedoeling der wet, de koloniale gebieden geen cent in deze zaak zullen laten zitten, zal nog moeten worden afgewacht. De verwachting is, dat, gezien de betrekkelijke laagte van de taxe spéciale, de voorschotten wel noodig zullen zijn, zoolang de crisis in al hare hevigheid voortduurt, maar bij een verbetering van den toestand zullen kunnen worden terugbetaald. Het is echter lang niet onmogelijk, dat deze speculaties op de toekomst wat al te optimistisch zullen blijken, als men bedenkt, dat de productiekosten van de Fransche rubbercultures, vergeleken bij de Engelsche en Nederlandsche, zeer hoog zijn en dat de Fransche ondernemers bij een verbetering van de conjunctuur pas in de laatste plaats toe zullen zijn aan een hernieuwde rentabiliteit van de bedrijven.

* *

Wat de premies betreft, is bepaald, dat deze driemaandelijks zullen worden vastgesteld door het verschild te nemen tusschen de productiekosten, zooals deze zullen worden vastgesteld bij besluit van den Gouverneur der kolonie, onder goedkeuring van den Minister van Koloniën; en de gemiddelde driemaandelijksche noteering van de rubber, zonder dat dit verschil echter meer zal mogen zijn dan 3 francs per kilogram. De premiebetaling zal geschorst worden zoodra de gemiddelde driemaandelijksche noteering gelijk zal zijn aan de productiekosten.

Op welke wijze de productiekosten worden berekend, staat nog niet nauwkeurig vast, omdat de uitvoeringsbesluiten, welke dit punt moeten regelen, tot dusver niet zijn vastgesteld en openbaar gemaakt. Wij vernamen echter van zeer gezaghebbende zijde, dat het wel de bedoeling is de algemeene onkosten bij de bepaling der productiekosten in rekening te brengen, doch niet de rente en aflossing van het betrokken kapitaal der ondernemingen en evenmin de belastingen. Op deze wijze zullen de productiekosten derhalve wel niet kunstmatig hoog worden berekend en zal de steun dus niet met allerlei kunstmiddelen worden opgevoerd. Dit ontnemt natuurlijk niets aan de fundamentele waarheid, dat het beoogde premiëstelsel verkeerd is, omdat het vrije spel der economische krachten wordt verstoord. En uit algemeen economisch oogpunt zou het voor de Fransche koloniale ondernemingen, die immers met relatief zeer hooge productiekosten werken, zoo bijzonder goed zijn de vrije concurrentie aan den lijve te voelen.

De wet op de „caisses de compensation” heeft echter een nog veel verdere strekking dan alleen steunverleening van diens in nood verkeerende rubberproducenten. Zij voorziet zelfs in de eventualiteit, dat de tijden beter worden en zelfs zooveel beter, dat de ondernemers geen hulp meer noodig hebben. Indien namelijk de gemiddelde driemaandelijksche rubbernoteering de productiekosten met meer dan 3 francs per KG. overtreft, zullen deze producenten verplicht zijn, de door hen genoten gelden langzamerhand in de kas terug te storten, en wel in een verhouding van 4 pCt. der gemiddelde driemaandelijksche noteering voor verkoopprijzen die 3 à 5 francs per KG. meer bedragen dan de productiekosten, 6 pCt. bij een voordeel overschot van 5 à 7 francs, 8 pCt. bij een saldo van 7 à 9 francs en 10 pCt. bij een overschot van 9 francs per KG. Deze terugstortingen zullen tot de helft gereduceerd worden, indien het zuiver actief van de kas, blijkend uit de halfjaarlijksche verklaring van de

comptabiliteit, na teruggave van de voorschotten, welke waren verleend vóór de afkondiging van de wet op de „caisses de compensation”, een bedrag van 50 miljoen francs zal hebben bereikt en tot 2 pCt. als dat actief gestegen is tot 100 miljoen francs.

Op deze wijze wordt dus het voortbestaan der kas- sen verzekerd, ook wanneer de crisis voorbij is en geen premiebetaling meer noodig is. De reden van hare handhaving is hierin gelegen, dat men aldus een extra-reserve wil hebben, waaruit zal kunnen worden geput voor een eventueele latere crisis. Mocht het netto-actief stijgen boven 100 miljoen francs, dan zal het overschot kunnen worden aangewend voor wetenschappelijke onderzoekingen teneinde de productie van rubber te verbeteren. Of deze luchtkasteelen spoedig werkelijkheid zullen worden, is voorloopig zeer onzeker, en wel niet alleen wegens den slechten internationalen toestand van de rubber als wel in verband met de relatief zeer hoge productiekosten der Fransche rubbercultures.

Men kan niet zeggen, dat de vorengemelde steunverleening aan de rubberproducenten der Fransche overzeesche gewesten op de internationale positie van de rubber van grooten invloed zal zijn: daarvoor is de rubberproductie in die koloniën naar verhouding te gering. Volgens de statistieken der bekende firma Symington and Sinclair te Londen bedroegen de verschepingen uit alle productielanden ter wereld in 1930 815.000 ton, waarvan slechts 8.000 ton, dus minder dan 1 procent, uit Indo-China kwam. Dit neemt echter niet weg, dat Nederlandsch-Indië zelf bij de rubberverhoudingen tusschen Frankrijk en koloniën vrij veel belang heeft. In de jaren 1928 en 1929 (van 1930 is in dit opzicht nog niets bekend) werd uit onze Oost naar Frankrijk aan rubber onderscheidenlijk voor f 5.155.000 en f 4.942.000 uitgevoerd. Het is daarom van Nederlandsch standpunt bezien een gelukkige omstandigheid, dat de betrokken steunmaatregel niet is genomen in den vorm van een preferentiëel recht ten voordeele van de Fransche productiegebieden, doch in de gedaante van een uniform licht fiscaal recht. Aan den anderen kant moet echter worden toegegeven, dat zelfs preferentie de Nederlandsch-Indische rubber niet geheel van de Fransche markt zou hebben kunnen verdrijven, omdat de consumptie in Frankrijk aan rubber heel wat grooter is dan de productie in de Fransche koloniën; zij droeg volgens Symington en Sinclair in 1930 55.000 ton.

* * *

De hiervoren bedoelde wet tot steun der rubberondernemingen bevat ook voorschriften tot tegemoetkoming aan den nood der Fransche koffie- en sisalproducenten. Men achtte het voorsnog niet noodig ook daarvoor caisses de compensation in te stellen en heeft zich bepaald tot de heffing van een taxe spéciale, waarvan de opbrengst onder bepaalde voorwaarden onder de belanghebbende koloniën zal worden verdeeld. Deze bedraagt voor koffie in boonen en schillen 10 centimes per KG. en gebrande of gemalen koffie 15 centimes en voor sisal dan wel producten daarvan — deze laatste naar verhouding van de ruwe sisal, welke daarin voorkomt — 10 centimes per KG. De hier bedoelde belasting draagt een tijdelijk karakter, daar zij slechts voor 10 jaar zal gelden. Ook deze maatregelen zijn van belang voor Nederlandsch-Indië, althans wat de koffie betreft. Van dit product werd in 1928 en 1929 uit genoemd gewest naar Frankrijk uitgevoerd voor niet minder dan respectievelijk f 20.278.000 en f 16.270.000. Het feit, dat de koffiesteunmaatregelen niet met behulp van preferentiele rechten doch slechts door algemeene fiscale rechten worden doorgevoerd, is voor Nederlandsch-Indië dus wel bijzonder heugelijk. Van betrekkelijk gering belang is de steunverleening aan de Fransche sisalproductie. Immers werd in 1928 en 1929 uit onze Oost aan harde touwvezels naar Frankrijk uitgevoerd voor

f 108.000 en f 181.000 en daarvan bestond slechts een gedeelte — hoeveel is ons onbekend — uit sisal-vezels.

Een andere wet van 31 Maart 1931 stelt voor denzelfden tijd een „taxe spéciale” in op ruwe maniok (15 centimes per KG.), sago, salep, arrow-root en meel van maniok, tavolo en andere overeenkomstige inheemsche gewassen; niet op metalen platen behandeld (30 centimes per KG.) en tapioca (35 centimes per KG.), waarvan de opbrengst tusschen de koloniën verdeeld zal worden ter bevordering van de productie der maniok. Deze belasting geldt echter voor de evengenoemde producten alleen, voor zoover deze van vreemde herkomst is en kan dus worden gerangschikt onder de vele preferentiele rechten waaraan het Fransche tariefstelsel zoo rijk is. Nederlandsch-Indië heeft hier in zooverre belang bij, dat uit dat gebied naar Frankrijk werd uitgevoerd in 1928 en 1929 aan witte en zwarte peper respectievelijk voor f 149.000 en f 82.000 en aan tapioca f 1.004.000 en f 407.000. Dit belang is echter aanzienlijk geringer dan het geval is bij de rubber en koffie.

Mr. D. J. HULSHOFF POL.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE AMERIKAANSCH BANKPOLITIEK EN DE EFFECTENBEURS.

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

In het vorig najaar was het voldoende duidelijk geworden, dat de Amerikaansche banken in belangrijke mate de verantwoordelijkheid droegen voor het uitbreken van de crisis van 1929, en dat dit haar duur te staan was gekomen. Aan het einde van de eerste groote daling der effectenkoersen bevonden de banken zich in een weinig liquide positie, aangezien vele uitzettingen klaarblijkelijk „bevroren” waren en er geen kans op afwikkeling bestond, tenzij door middel van langzame liquidatie van onderpanden, of wel door de effectenmakelaars, die op onderpand van effecten geld hadden opgenomen, tot betaling te noodzaken, of eindelijk, maar dit laatste slechts bij wijze van uitzondering, door onderpanden te executeren.

Men weet, dat in de eerste maanden na den grooten omslag zeer geaarzeld werd, om de zoeven uitcengezette opvatting van zaken te aanvaarden. De meerderheid van de banken, inzonderheid die, welke in de kleinere steden zijn gevestigd, gevoelden zich verplicht om tot op zekere hoogte haar cliënten verder te steunen bij het aanhouden van effectenposten. Ook mag met stelligheid worden aangenomen, dat zeer vele effectenbezitters in de eerste maanden van 1930 getracht hebben om door aanzienlijk bij te koopen hun verliezen eenigszins goed te maken, terwijl de emissiehuizen de kapitale fout begingen om zeer groote bedragen aan nieuwe aandelen en obligaties te emittieren gedurende de eerste helft van 1930. Zonderlingwijze werden daardoor de banken in het geheele land meer en meer overbelast met effectenvoorschotten, zoodat de „Reporting Member Banks” (zijnde ongeveer 600 banken in de 100 voornaamste steden) met haar effectenvoorschotten het toppunt bereikten aan het einde van Juni 1930, toen zij onder dit hoofd niet minder dan \$ 8.560.000.000 hadden uitstaan.

Gedurende de tweede helft van 1930 werden de depositohouders bij de banken door den achteruitgang in zaken, de daling der effectenkoersen en de toenemende werkloosheid gedwongen om op de banken terug te vallen, wilden zij niet hun bestaan verliezen. Dit had tot gevolg, dat de banken gedwongen werden een deel van haar voorschotten te liquideeren, en dit leidde weder tot twee andere consequenties. In de eerste plaats sproot uit de zoeven genoemde omstandigheden een zeer groot aantal bankfaillissementen voort, welke hun toppunt bereikten aan het einde van het jaar 1930. In de tweede plaats gaf de opvraging van deposito's aanleiding tot inkrimping van effectenvoorschotten, waarop wij hierboven reeds we-

zen, welke voorschotten geleidelijk werden afgewikkeld door executie van onderpanden, welke provenu gedeeltelijk toevloede aan de banken, die de voorschotten hadden gegeven, en voor een klein deel ook belandde in de zakken van de debiteuren, wanneer de verkoopprijs van het onderpand niet voldoende marge boven het verstrekte voorschot liet.

Op het einde van Maart 1931 beliep de totale vermindering van effectenvoorschotten sinds het top-punt, dat einde Juni 1930 was bereikt, een bedrag van \$ 1.258.000.000. In April vond nu een verdere afwikkeling plaats; blijkens de cijfers voor het einde van deze maand werd weder voor een bedrag van ca. \$ 150.000.000 aan effectenvoorschotten afgewikkeld, zoodat de totale vermindering van de effectenvoorschotten gedurende het laatste jaar \$ 1.329.000.000 heeft beloopt.

Bij sommige banken ziet men intusschen, dat de effectenvoorschotten zijn opgelopen. Dit is vermoedelijk slechts tijdelijk, aangezien de snelle daling der effectenkoersen, welke gedurende de maand April viel waar te nemen, verschillende koopers op de markt heeft gebracht, welke te dien einde credit hebben genomen voor het aankopen van effecten. Deze tegentendens heeft echter niet de overhand weten te behalen, want sinds het einde van Juni 1930 valt bij de Reporting Member Banks een netto-vermindering van effectenvoorschotten van \$ 1½ milliard waar te nemen. Uit deze cijfers mag vermoedelijk worden afgeleid, dat alle banken tezamen in het geheele land ongeveer het dubbele van dit bedrag hebben geliquideerd, zijnde \$ 3 milliard.

De liquidatie van effectenvoorschotten heeft intusschen aanleiding gegeven tot toeneming van de beleggingen, welke de banken voor eigen rekening hebben bewerkstelligd. Het hoogste punt van deze beleggingen werd bereikt tegen het einde van April 1931, toen zij ruim \$ 7,9 milliard bedroegen bij de Reporting Member Banks. Vergeleken met Juni 1930, toen de beleggingen \$ 5.977.000.000 bedroegen, beteekent dit dus een toeneming van iets minder dan \$ 2 milliard.

Sinds Secretaris Mellon het Departement van Financiën onder zijn leiding heeft, is er een zekere neiging geweest om aan de schatkist gelden beschikbaar te stellen op korten termijn, voor welk doel van tijd tot tijd schatkistpapier werd uitgegeven en bij de banken geplaatst. De banken nemen dit papier gewoonlijk in de verwachting, dat er een nuttig gebruik van kan worden gemaakt, indien zij moeten terugvallen op de Reserve Banken, waar dit papier geplaatst kan worden. Gedurende de maanden Maart en April 1931 is een zeer aanzienlijk bedrag van dit schatkistpapier uitgegeven, ten deele in verband met het feit, dat vroegere emissies vervallen waren en er nieuw geld nodig was en ten deele als gevolg van het besluit van het Congres om het bedrag der leeningen aan „veteranen” uit den wereldoorlog te verdubbelen, welke veteranen houders waren van z.g. „bonus certificaten”.

Ter zelfder tijd hebben ook particuliere maatschappijen verschillende emissies aan de markt gebracht, en de algemeene opvatting bij de banken was, dat zij op deze nieuwe fondsen op vlote wijze voorschotten moesten geven, teneinde een gemakkelijken verkoop daarvan te verzekeren. Zoo is zoowel door het optreden van de regeering als ook door dat van particuliere maatschappijen de last, welke de banken moeten dragen, voortdurend zwaarder geworden, en de uitbreiding der eigen beleggingen heeft diensgevolge de afwikkeling van effectenvoorschotten overtroffen. De druk op de effectenkoersen is er overigens door de nieuwe beleggingen van de banken niet minder op geworden, aangezien vele van de door de banken gekochte fondsen een weinig courant karakter dragen.

De gang van zaken ter beurze onder de zoeven geschetste omstandigheden verdient zeer de aandacht. Nadat een laagtepunt bereikt was in December 1930

steeg de markt onder den invloed van den lagen rentestand en van meer hoopvolle verwachtingen omtrent den toekomstigen gang van zaken zeer bepaaldelijk gedurende Januari en Februari. Na een periode van aarzeling begon toen echter de koersdaling en thans is men weder aangeland op het peil van December jl.

De ervaring van den jongsten tijd wijst er duidelijk op, dat het toekomstig koersverloop der effecten in de Ver. Staten ten nauwste samenhangt met de politiek, die door de banken zal worden gevolgd. Meer en meer vindt deze opvatting aanhang; en meer en meer wordt het waarschijnlijk geacht, dat de banken dienovereenkomstig zullen handelen, en dat afwikkeling van effectenvoorschotten, welke door de toonaangevende bankiers nog steeds van belang wordt geacht, zal worden voltrokken.

Een factor van beteekenis voor de ontwikkeling der zaken in deze richting bestaat ook hierin, dat de toezichhoudende organen en de „Comptroller of the Currency” meer en meer den wensch naar voren brengen, dat de uitzettingen der banken in overeenstemming worden gebracht met de feitelijk geldende marktwaarde der fondsen. Dit zal tot aanmerkelijke afschrijvingen moeten leiden en waar zulks consequent plaatsvindt, zal het een verdere opvraging van deposito's tengevolge hebben, waardoor dan weder een snellere afwikkeling van effectenvoorschotten zal moeten plaatsvinden. Men kan er over twisten, hoeveel beteekenis aan dezen factor valt toe te kennen in de huidige situatie, maar zeker is het, dat men er terdege rekening mede zal moeten houden.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Het verloop der groothandelsprijzen in Mei bevestigde helaas dat van een maand geleden. Ons indexcijfer, 63,6, vertoont een daling van 2,8 pCt. in vergelijking met 1,2 pCt. in April. Zodoende was de betrekkelijk stabiele periode van Januari tot Maart van korten duur. Uit de volgende tabel blijken de voornaamste bewegingen van de vijf groepen:

Gemiddelde 1927 = 100

	Mei 1930	Febr. 1931	Maart 1931	April 1931	Mei 1931
Granen en Vleesch....	82.0	66.4	66.9	70.0	69.0
Andere voedings en genotmiddelen.....	79.0	68.0	67.0	66.6	63.5
Weefstoffen.....	71.1	50.6	53.7	50.8	48.2
Delfstoffen.....	84.3	76.9	74.5	72.0	69.5
Diversen.....	84.4	72.7	69.9	68.6	68.2
Totaal.....	80.6	66.5	66.2	65.4	63.6

De veranderingen in de groep „Granen en Vleesch” waren gedurende Mei onregelmatig, terwijl de neerwaartsche tendens van de prijzen van „Andere Voedings- en Genotmiddelen” vrij sterk op den voorgrond trad en er een verdere algemeene daling was in de noteering voor textielgoederen en niet-ijzerhoudende metalen. In de groep „Diversen” woog het prijs herstel van rubber op tegen een daling van den prijs voor lijnolie. (Zie pag. 535).

De volgende tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een percentage van het gemiddelde voor 1913:

Gemiddelde 1913 = 100.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
Gemiddelde 1924..	159.9	169.9	210.6	145.2	131.5	159.3
„ 1928..	145.0	149.4	161.7	111.9	119.3	135.1
„ 1929..	135.6	136.8	141.9	116.2	112.7	127.2
„ 1930..	113.4	122.9	99.1	101.6	101.5	106.8
Einde Jan. 1931..	94.3	110.8	75.8	91.5	90.4	91.3
„ Febr. „ ..	92.9	108.4	78.0	93.5	90.5	91.6
„ Maart „ ..	93.6	106.8	82.7	90.6	87.1	91.1
„ April „ ..	98.0	106.1	78.2	87.5	85.4	90.0
„ Mei „ ..	96.6	101.2	74.2	84.5	84.9	87.5

	Prijzen			Prijzen			Prijzen	
	Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met	
	een maand geleden	een jaar geleden		een maand geleden	een jaar geleden		een maand geleden	een jaar geleden
Tarwe (buitenl.) ...	- 6,4	- 41,1	Katoen (Am.)	- 11,3	- 44,1	Hout (Eng.)	- 7,1
" (Eng.)	+ 11,0	- 32,1	" (Egypt.)	- 3,7	- 42,4	" (Zweedsch)	- 2,8
Meel	- 5,5	- 39,3	Garen	- 5,4	- 29,6	Cement
Gerst	- 9,2	- 9,2	Laken	- 3,3	- 19,4	Huiden	+ 3,8	- 18,8
Haver	+ 15,3	+ 6,5	Wol (Eng.)	- 11,5	- 28,1	Leder	+ 2,3
Mais	- 23,9	- 40,2	" (Austr.)	- 18,5	Benzine No. 1	- 6,5	- 17,1
Rijst	- 3,4	- 41,7	" (tops)	- 17,2	Petroleum	- 12,5
Aardappelen	+ 183,3	Zijde	- 12,2	- 44,6	Stookolie	- 3,7
Rundvleesch (Eng.) ..	+ 6,6	..	Vlas	- 1,4	- 40,5	Lijnolie	- 12,5	- 62,9
" (Arg.)	- 9,5	- 6,8	Hennep	- 4,5	- 28,9	Talk	- 4,9	- 45,8
Schapenvl. (Eng.) ..	+ 7,7	- 8,7	Jute	- 1,5	- 32,3	Rubber	+ 13,8	- 53,6
" (N. Z.)	+ 14,0	- 12,8	Weefstoffen	- 5,1	- 32,2	Soda
Varkensvl. (Deensch)	..	- 33,3	Ruw-IJzer	- 13,3	Amm. Sulphaat
Granen en Vleesch ..	- 1,4	- 15,9	Stalen rails	Creosoot	+ 3,9
Thee	- 12,8	- 26,8	IJzeren staven	- 2,3	Diversen	- 0,6	- 19,2
Koffie	- 4,2	- 33,9	Blik	- 2,6	- 20,9			
Cacao	- 15,9	- 34,5	Kolen (Welsch exp.)			
Rietsuiker	- 5,9	" (Dur. Gas.) ..	- 1,7	- 9,4			
Bietsuiker	- 1,2	- 6,9	" (huisbrand) ..	- 8,7	+ 5,0			
Kaas (Can.)	- 23,1	Lood	- 7,7	- 38,5			
Boter (Deensche) ...	- 2,5	- 9,8	Tin	- 3,6	- 28,4			
Kokosolie	- 3,7	- 22,4	Koper	- 12,4	- 33,1			
Tabak	- 6,7	Ongez. Zink	- 1,1	- 36,8			
Andere voedings- en Genotmiddelen ...	- 4,7	- 19,6	Delfstoffen	- 3,5	- 17,6			

Indien men 1924 op 100 stelt, dan bedraagt ons indexcijfer voor de afgelopen maand 54,9, in vergelijking met 56,5 einde April en 69,4 een jaar geleden. Gedurende het afgelopen jaar heeft de daling 21,1 pCt. bedragen.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	325	297	322
Gemiddelde 1925..	104 ⁵⁾	(Apr.) 547	(Apr.) 646	142 ⁵⁾	..	161	155	202
" 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
" 1930..	86	533	411	125	126	122	117	137
April 1930..	91	548	429	127	129	124	122	146
Mei	89	541	420	126	128	123	118	143
Juni	87	533	412	125	126	123	118	137
Juli	84	538	402	125	126	121	115	133
Augustus	84	532	403	125	126	121	114	133
September	84	525	398	123	123	119	112	130
October	83	509	387	120	122	118	111	124
November	80	494	379	120	120	117	110	123
December	78	488	369	118	117	117	107	121
Januari 1931..	77	484	362	115	115	115	105	120
Februari	76	482	358	114	114	114	104	119
Maart	75	482	356	114	114	113	103	120
April	484	353	114

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100. Bij beschouwing der indexcijfers over April 1931 in vergelijking met die der voorgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer met 1 punt (1.0 pCt.) is gedaald; dat der voedingsmiddelen, sedert October 1930 onafgebroken in dalende lijn gaande, bleef voor beide maanden gelijk.

Tegenover een prijsstijging van 14 artikelen (11 voedingsmiddelen) met in totaal 74 punten (w.o. alleen aardappelen met meer dan 10 punten nl. 22), staat een prijsdaling van 22 artikelen (13 voedingsmiddelen) met in totaal 133 punten (w.o. steenkolen met 15, kaas en lamsvleesch elk met 14, melk en vetleder elk met 13 en cokes met 10 punten).

De stijging van Maart tot April, in procenten uit-

gedrukt, is als volgt: haver 12,5, rogge 12,8, gerst 11,8, aardappelen 9,7, tarwe 9,6, mais 8,3, terpentijnolie 7,1, cacao 2,7, rundvleesch 2,2, suiker 1,7, hennep 1,2, hooi 1,1, zwavelzure ammoniak 1,0 en groene erwten 0,3; de daling was: voor steenkolen 13,0, kaas 12,3, cokes 11,1, vetleder en melk 10,7, eieren 8,4, boter 7,5, tin 6,3, lamsvleesch 6,0, ruwe katoen 5,3, lijnolie 4,6, rijst en varkensvleesch 4,2, zilver 3,3, hars 3,2, thee 3,1, peper 2,9, paardehuiden 2,2, koffie 1,9, kalfsvleesch 1,5, tarwezemelen 0,6 en alcohol 0,2.

MAANDCIJFERS.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.
Voornaamste posten in duizenden Zwitserse franken.¹⁾

Data	Kas- en Banktegoed	Dadelijk opvraagbare gelden	Handcliswissels, bankaccepten en schatkispapier	Uitgezette gelden		Diverse belegg.	Andere activa
				Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden		
30 Juni 1930	5.120	23.046	500.647	486.943	68.352	-	1.612
31 Juli 1930	6.815	80.477	364.594	297.956	429.388	121.580	2.844
31 Aug. 1930	3.319	107.589	236.974	541.663	516.611	151.886	5.594
30 Spt. 1930	5.560	68.858	304.553	946.801	179.168	186.818	8.662
31 Oct. 1930	4.628	23.931	391.513	999.134	156.847 ²⁾	191.864	11.311
30 Nov. 1930	4.279	71.393	410.749	1.050.808	134.411 ²⁾	191.029	13.556
30 Dec. 1930	6.076	74.814	496.762	653.030	145.269 ²⁾	190.859	11.325
31 Jan. 1931	5.692	85.518	532.402	722.108	162.239 ²⁾	187.700 ³⁾	12.273
28 Feb. 1931	6.791	56.437	604.014	723.639	260.419 ²⁾	197.102 ³⁾	12.640
31 Mrt. 1931	7.239	186.281	609.589	850.694	12.788 ²⁾	222.591 ³⁾	11.967
30 Apr. 1931	7.552	102.798	647.283	939.893	7.359 ²⁾	225.912 ³⁾	12.580
31 Mei 1931	8.922	133.502	666.313	1.038.987	29.701	234.390 ³⁾	14.161

Data	Gestort kapitaal	Bijzondere deposito's op langen termijn	Dadelijk opvraagbaar	Deposito's op korten termijn		Diverse passiva	Balans totaal
				Maximum 3 maanden	van 3-6 maanden		
				30 Juni 1930	102.500		
31 Juli 1930	102.500	310.601	312.974	244.657 ¹⁾	329.196	3.726	1.303.654
31 Aug. 1930	102.500	299.284	220.922	410.884 ¹⁾	523.047	6.998	1.563.636
30 Spt. 1930	102.500	302.964	200.628	851.450	232.391	10.486	1.700.420
31 Oct. 1930	102.563	303.246	203.342	1.058.601	103.769	12.707	1.784.228
30 Nov. 1930	102.563	303.180	293.047	1.146.877	15.555	15.005	1.876.226
31 Dec. 1930	102.875	300.199	339.865	768.026	55.136	12.033	1.578.134
31 Jan. 1931	102.875	300.234	420.969	739.727	130.876	13.250	1.707.932
28 Feb. 1931	102.875	300.145	506.768	714.400	220.597	16.257	1.861.041
31 Mrt. 1931	103.188	301.191	603.398	864.652	10.954	17.768	1.901.149
31 Apr. 1931	103.500	300.737	447.949	1.061.016	10.889	19.287	1.943.377
31 Mei 1931	106.000	300.085	493.488	1.195.320	8.695	11.201	2.125.976

¹⁾ De indexcijfer van den staat van 30 Juni wijkt enigszins af van de van de volgende maandstaten.

²⁾ Dit bedrag was uitgezet op een termijn van 3-6 maanden.

³⁾ Max. 1 jaar, resp. 1-2 jaar.

⁴⁾ Van dit bedrag staan 759 miljoen maximum 3 maanden en 55 miljoen maximum 6 maanden uit.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 8 Juni 1931.

		Activa.		
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 36.344.330,—	sels, Prom., (Bijbnk. „ 438.245,47	enz. in disc. (Ag.sch. „ 8.674.319,38	f	45.456.894,85
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef.	f 224.987.133,—		—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „				224.987.133,—
Beleeningen (Hfdbk. f 30.828.457,71	incl. vrsch. (Bijbnk. „ 8.374.099,57	in rek.-crt. (Ag.sch. „ 55.901.180,83	f	95.103.738,11
Op Effecten	Op Goederen en Spec. „	f 91.815.918,51		3.287.819,60
				95.103.738,11
Voorschotten a. h. Rijk	Munten Muntmateriaal			—
Munt, Goud	Muntmat., Goud ..	f 88.485.680,—		361.493.947,03
		f 449.979.627,03		—
Munt, Zilver, enz. „	Muntmat., Zilver. „	f 38.628.969,94		—
Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfonds	Gebouwen en Meub. der Bank	„ 25.932.461,47		5.000.000,—
Diverse rekeningen		„ 58.874.511,11	f	943.963.335,51
				20.000.000,—
Kapitaal	Reservefonds	„ 7.199.946,44		8.000.000,—
Bijzondere reserve	Pensioenfonds	„ 7.106.355,85		852.873.855,—
Bankbiljetten in omloop	Bankassignatiën in omloop	„ 163.005,04		15.709.964,28
Rek.-Cour. of Het Rijk f 15.709.964,28	saldo's: (Anderen „ 23.358.160,85	„		39.068.125,13
Diverse rekeningen		„ 9.552.048,05	f	943.963.335,51
Beschikbaar metaalsaldo	Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „	„ 328.448.585,—		—
1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.				

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
8 Juni '31	88.486	361.494	852.874	39.231	131.379	54 1/2
1 „ '31	88.484	361.494	885.730	42.520	116.503	52 1/2
26 Mei '31	88.484	361.494	837.012	42.852	134.470	55
18 „ '31	88.484	361.494	847.662	30.558	134.697	56
11 „ '31	88.483	361.494	861.619	23.190	131.966	55
4 „ '31	88.482	361.494	898.105	22.449	117.064	54
10 Juni '30	64.878	367.054	816.879	45.043	112.312	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 1)
1 „ 1931	43.722	—	131.555	224.666	60.944
26 Mei 1931	42.182	—	93.341	223.736	54.493
18 „ 1931	43.428	—	99.389	223.681	49.300
11 „ 1931	45.011	—	99.038	223.648	54.702
4 „ 1931	45.543	—	131.966	223.260	57.815
10 Juni 1930	52.386	—	91.857	237.432	36.231
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluifpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Dlv. rekeningen 1)
2 Mei 1931 ..	866	1.452	498	825	529
25 April 1931 ..	864	1.226	534	829	525
18 „ 1931 ..	860	1.274	471	828	485
11 „ 1931 ..	854	1.328	478	830	492
3 Mei 1930 ..	986	1.514	594	1.033	476
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluifp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikk. metaal-saldo
6 Juni 1931	161.800		249.600	32.400	49.000
30 Mei 1931	162.000		243.900	41.900	47.680
23 „ 1931	161.800		243.900	42.200	47.360
9 Mei 1931	114.499	47.539	250.610	38.647	46.335
2 „ 1931	114.782	47.143	243.582	42.611	47.448
25 Apr. 1931	114.749	47.586	242.065	40.901	49.148
18 „ 1931	118.407	47.443	244.396	39.225	52.403
7 Juni 1930	138.924	27.761	276.413	49.623	36.271
8 Juni 1929	161.745	23.021	306.733	34.716	48.186
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
6 Juni 1931		113.100		***	57
30 Mei 1931		119.200		***	57
23 „ 1931		117.400		***	57
9 Mei 1931	9.012	26.274	36.434	31.126	56
2 „ 1931	8.920	29.484	37.285	28.391	57
25 Apr. 1931	8.971	28.880	37.737	28.527	57
18 „ 1931	9.039	28.598	38.454	28.747	58
7 Juni 1930	9.862	36.522	47.624	43.978	51
8 Juni 1929	9.822	24.945	90.454	38.870	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluifpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
3 Juni 1931	152.934	356.371	55.505	7.106	28.311
27 Mei 1931	152.078	354.860	56.158	6.825	28.553
20 „ 1931	151.206	351.541	58.633	5.956	25.890
13 „ 1931	150.004	353.127	55.850	6.362	25.343
5 „ 1931	148.483	356.217	51.289	5.635	25.524
29 Apr. 1931	147.227	349.815	56.465	7.198	25.647
4 Juni 1930	156.879	359.799	56.190	6.476	12.717
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
3 Juni '31	38.496	6.545	72.209	33.920	56.563	50 1/2 29
27 Mei '31	31.215	17.449	54.761	33.820	57.218	53 29/32
20 „ '31	31.880	14.966	56.634	34.026	59.665	56 13/32
13 „ '31	35.665	10.324	62.199	33.966	56.877	53 13/32
5 „ '31	34.415	5.999	58.572	35.512	52.265	52 7/32
29 Apr. '31	31.090	17.678	48.924	37.029	57.413	55 1/16
4 Juni '30	58.381	8.878	71.082	36.909	57.080	48 1/16
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
29 Mei '31	55.634	827	5.430	26.919	20.730	2.806	3.200
22 „ '31	55.633	818	5.651	25.851	20.506	2.770	3.200
15 „ '31	55.628	814	5.574	25.363	20.588	2.841	3.200
8 „ '31	55.625	805	6.694	24.904	19.467	2.840	3.200
30 Mei '30	43.809	297	6.873	26.343	18.689	2.541	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
29 Mei '31	5.082	2.506	78.185	1.123	8.817	12.669
22 „ '31	5.082	2.218	76.826	1.540	8.975	12.260
15 „ '31	5.082	2.638	77.310	1.765	9.060	11.494
8 „ '31	5.082	2.282	77.934	1.822	9.065	11.242
30 Mei '30	5.395	1.741	73.079	3.500	1.863	10.062
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluifpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit- tent. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
31 Mei 1931	2.390,3	207,6	186,2	1.791,4	167,2
23 „ 1931	2.370,4	207,6	196,6	1.430,5	67,1
15 „ 1931	2.370,3	207,6	170,8	1.417,4	180,8
7 „ 1931	2.369,9	207,6	169,3	1.686,3	146,5
30 April 1931	2.368,4	207,6	157,3	1.815,6	287,3
31 Mei 1930	2.591,1	149,8	350,8	1.873,7	187,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg- Crt.	Diverse Passiva
31 Mei 1931	102,7	541,5	4.299,1	353,3	244,0
23 „ 1931	102,7	472,3	3.751,4	374,4	246,9
15 „ 1931	102,7	491,2	3.909,9	279,4	261,3
7 „ 1931	102,7	461,8	4.076,7	332,7	249,7
30 April 1931	102,6	496,2	4.340,2	355,5	261,2
31 Mei 1930	101,1	596,4	4.812,5	401,1	210,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	94,4	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 15, 7 Mei, 30 April '31, 31 Mei '30, resp. 11; 46; 35; 40; 9; 26 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor inge- trokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in enwissel- enwissel- het buitenland						Schatkist	Partic.
3 Juni	1447	848	—	731	38	292	3.231	48	90
27 Mei	1448	870	—	744	35	292	3.218	33	150
20 „	1447	871	—	738	34	292	3.204	37	153
13 „	1446	871	—	737	33	292	3.231	19	142
7 „	1146	856	—	728	34	292	3.239	24	105
4 Juni ¹⁾	1199	707	45	804	37	309	2.923	52	86

1) 1930.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
20 Mei '31	3.223,3	1.823,4	176,6	148,9	131,0
13 „ '31	3.210,6	1.790,5	178,3	144,9	153,1
6 „ '31	3.172,3	1.807,3	172,7	150,2	193,9
29 Apr. '31	3.174,7	1.814,8	177,4	155,2	169,8
22 „ '31	3.162,8	1.815,1	183,5	135,3	151,6
15 „ '31	3.141,9	1.792,6	176,0	132,0	131,5
21 Mei '30	3.076,5	1.661,2	171,6	210,0	186,9

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
20 Mei '31	598,5	1.551,5	2.452,5	168,5	80,5	84,9
13 „ '31	598,4	1.528,3	2.483,2	168,5	80,0	84,5
6 „ '31	598,4	1.540,8	2.471,5	168,6	79,0	83,4
29 Apr. '31	598,3	1.527,7	2.462,8	168,6	79,5	84,0
22 „ '31	598,5	1.526,5	2.435,8	168,7	79,8	84,5
15 „ '31	598,6	1.515,7	2.406,2	168,7	80,1	84,6
21 Mei '30	528,3	1.452,7	2.438,9	174,2	79,0	83,5

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
13 Mei '31	22	14.925	7.853	1.835	21.296	7.398
6 „ '31	36	14.922	7.846	1.829	21.174	7.422
29 Apr. '31	38	14.993	7.903	1.832	21.292	7.410
22 „ '31	21	15.139	7.848	1.790	21.385	7.358
15 „ '31	19	15.258	7.793	1.768	21.510	7.304
12 Mei '30	47	16.806	5.811	1.755	20.618	7.100

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

9 Juni 1931.

De tarwe-markt heeft gedurende de afgelopen week in sterke mate onder den invloed gestaan van oogst- en weerberichten. De belangrijkste hier oogstberichten betroffen wel de Canadeesche zomertarwe. Reeds was een vermindering in den uitzaai gerapporteerd van ongeveer 10 pCt. en daar bovendien wegens te weinig regenval de weersomstandigheden voor deze nieuwe uitgezaaide tarwe tot nog toe in een groot gedeelte der Canadeesche Prairie-Provincies ongunstig waren geweest, werd reeds aangenomen, dat de oogst dit jaar aanmerkelijk kleiner zal zijn dan in het vorige. De berichten over droogte duurden ook in de afgelopen week nog voort. Indien niet zeer spoedig overal in de Prairie-Provincies regen valt, schijnt 'de kans op een slechten oogst te bestaan en zelfs zijn er in de provincie Saskatchewan belangrijke tarwestreken, waar ook dan nog op een kleine opbrengst moet worden gerekend. Op 8 Juni was er nog geen regen uit Canada gerapporteerd. Deze ongunstige Canadeesche berichten hebben in den loop der week een voor de tegenwoordige omstandigheden niet onbelangrijke prijsstijging voor tarwe in Canada teweeggevoerd. Ook de andere markten waren in verband daarmee vast en hooger. In Europa was in het begin der week de vraag naar tarwe niet levendig, maar naarmate de ongunstige rapporten uit Canada voortduurden, nam speciaal in Engeland de vraag toe. Aan het einde der week was de omzet daar zelfs groot en werden vrij wat hogere prijzen betaald dan enkele dagen tevoren, toen wegens onvoldoende Europeesche vraag de tarwemarkt overal flauw en lager was. Tot de betere stemming in Europa hebben ook mee-gewerkt de berichten uit Argentinië en Australië omtrent vrij aanzienlijke vermindering in den uitzaai. Vooral in Australië wordt dit jaar veel minder tarwe uitgezaaid dan in het vorige, maar ook in Argentinië is de vermindering vrij aanzienlijk. Men meent daar, dat die ongeveer 10 pCt. zal blijken te bedragen. Intusschen zal deze uit verschillende productielanden gerapporteerde vermindering in den uitzaai zich niet spoedig kunnen laten gevoelen in den omvang der beschikbare voorraden tarwe, want de opbrengst van de wintertarwe in de Vereenigde Staten belooft juist buitengewoon groot te worden. Verschillende particuliere ramingen beliepen zelfs in de afgelopen week niet minder dan 690 miljoen bushels, terwijl de opbrengst in het vorige jaar 604 miljoen heeft bedragen. Weliswaar schatte een der bekende deskundigen de opbrengst van dit jaar op niet meer dan 650 miljoen bushels, maar vast staat toch wel, dat de oogst zeer groot zal worden. Dat de zomertarwe, evenals in Canada, in de Vereenigde Staten een kleineren oogst belooft dan in het vorige jaar, heeft tegenover die zeer gunstige opbrengstverwachtingen der wintertarwe tot nog toe niet sterk de aandacht getrokken. Naast eenige vermindering van den uitzaai is onvoldoende neerslag ook voor deze zomertarwe wel de voornaamste oorzaak voor de lage schattingen der opbrengst en evenals in Canada kan tijdige regenval daarin nog verbetering brengen. In Europa zijn de oogstvooruitzichten tegenwoordig goed. De klachten, die speciaal in Frankrijk, doch ook in Duitschland onlangs over den stand van het wintergraan geuit werden, hebben vrijwel geheel opgehouden, nu wegens het betere weder het graan er overal beter voorstaat. Hoe het er in Rusland ten aanzien van den nieuwen granooft uit ziet, valt moeilijk vast te stellen. Wel schijnt het, dat de uitzaai minder goed van stapel geloopt is dan men wel gehoopt had, en dat ook aan de weersomstandigheden in verschillende gedeelten van Rusland den laatsten tijd wel eens iets ontbroken heeft, doch werkelijk betrouwbare gegevens zijn hieromtrent niet beschikbaar, en nog steeds bestaat de groote kans, dat Rusland in het nieuwe seizoen weder met kracht als exporteur van tarwe zal optreden. Die mogelijkheid heeft dan ook, samen met de enorme oude tarwe-voorraden van den Federal Farm Board der Vereenigde Staten ertoe bijgedragen, dat de Canadeesche oogstberichten en de uit verschillende landen gerapporteerde vermindering in den uitzaai slechts een beperkte prijsstijging hebben teweeggebracht. Tot de oorzaken voor de vastere tarwemarkt der afgelopen week heeft ook de lichte verbetering bijgedragen, die er plaats gevonden heeft in den Argentijnschen wisselkoers, alsmede de eenigszins hogere Argentijnsche zeevraachten van de laatste dagen der week. De wereld-overscheping van tarwe zijn deze week groter geweest dan in de vorige en vooral uit Noord-Amerika is veel afgeladen. Daar echter zeer veel tarwe ter destinatie arriveerde, is de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid, aanmerkelijk verminderd, hetgeen aan het einde der week, vooral in Engeland, tot de betere stemming aan de tarwe-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	31 Mei/6 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	31 Mei/6 Juni 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	25.451	522.731	597.353	—	9.515	24.193	532.246	621.546
Rogge	3.400	155.290	160.344	—	105	18.932	155.395	179.276
Boekweit	1.747	11.140	6.415	—	145	1.361	11.285	7.776
Mais	46.077	501.926	437.899	15.080	113.746	76.449	615.672	514.348
Gerst	11.551	271.125	207.752	—	20.228	18.345	291.353	226.097
Haver	3.418	130.939	91.970	—	1.410	2.602	132.349	94.572
Lijnzaad	1.336	103.983	28.885	5.156	265.796	137.371	369.779	166.256
Lijnkoek	3.066	38.914	78.632	—	107	—	39.021	78.632
Tarwemeel	2.817	48.335	45.782	541	17.245	15.073	65.580	60.855
Andere meelsoorten	622	20.837	9.295	51	7.091	—	27.928	9.295

markt heeft bijgedragen. In Duitschland was in het begin der week sprake van de mogelijkheid, dat de invoer van tarwe zou worden vergemakkelijkt en in Noord-Amerika heeft men aan die geruchten nogal eenige waarde gehecht. Later is echter gebleken, dat het bericht van grond ontbloeit was. Toch was deze week in Duitschland de vraag naar buitenlandsche tarwe iets beter dan tevoren. Eenige regenval in sommige districten der Canadeesche Prairieprovincies heeft op 8 Juni weder eenige prijsdaling veroorzaakt, waarna te Chicago de Juli-tarwe ongeveer $\frac{3}{4}$ dollarcent per 60 lbs. lager sloot dan op den 1sten. Deze termijn is echter de geheele week gedrukt geweest wegens de herhaalde verklaring van den Farm Board, dat deze in Juni ook geen oude tarwe meer zou aankopen. September was te Chicago $\frac{3}{4}$ en December ruim 1 cent hooger dan een week tevoren. Te Winnipeg viel tenslotte in vergelijking met 1 Juni een verhooging te constateeren van ongeveer $2\frac{1}{2}$ cent en aan de Argentijnsche termijnmarkten is de tarweprijs 10 à 15 centavos per 100 KG. gestegen.

Rogge was in Noord-Amerika en wel speciaal in Canada vast, voornamelijk onder den invloed der tarwemarkt, doch ook wegens iets betere exportvraag. De zaken naar Europa waren echter tenslotte van zeer weinig beteekenis, al zijn naar Duitschland en Scandinavië den laatsten tijd wel eenige zaken in rogge uit de Vereenigde Staten en Canada gedaan. Rusland heeft weder weinig rogge verscheept, evenals ook de Russische tarweverscheppingen van weinig beteekenis waren. Voor de weinige Russische rogge, die naar West-Europa onderweg is, worden hooge prijzen gevraagd en men neemt aan, dat de Deutsche regering binnenkort weder tot aankoop van buitenlandsche rogge zal overgaan. De Nederlandsche voorraden zijn nu van geringen omvang. De prijzen daarvoor zijn in den laatsten tijd verhoogd, doch de vraag in Nederland naar buitenlandsche rogge is niet groot. Nadat op 8 Juni rogge in Canada flauwer was, sloot de markt te Winnipeg $\frac{3}{4}$ à 1 cent per 56 lbs. hooger dan een week tevoren.

Mais was in het begin der week flauw, hetgeen vooral het gevolg was van de zeer groote aanvoeren van Platamais in West-Europa. Daarbij was Argentinië voortdurend dringend met mais aan de markt op aflading in de eerstvolgende maanden. Bij de dalende prijzen nam echter de belangstelling in Europa toe en omstreeks het midden der week kwamen er naar vrijwel alle importlanden groote zaken in Platamais tot stand. De groote omvang der verscheppingen hield aanvankelijk de prijsstijging eenigszins tegen, doch toen ook de pesokoers iets verbeterde, alsook de Argentijnsche zeevrachten, en er voor de in West-Europesche havens aangekomen Platamais tenslotte tot de lage prijzen goede vraag bleek te bestaan, ontwikkelde zich aan het einde der week een veel vastere stemming. Hoogere prijzen worden zoowel voor stoomende Platamais als voor aflading in Juni tot Augustus betaald en op 5 en 6 Juni waren de zaken, zoowel naar Engeland als naar het vasteland, weder van flinken omvang. Op 8 Juni bleek echter, dat de vraag weder teleurstellend was. Intusschen zijn te Rotterdam de groote aanvoeren der laatste weken nu vrijwel geheel opgenomen, terwijl daar in de tweede helft dezer maand slechts weinig mais wordt verwacht. Andere dan Platamais wordt zoo goed als niet aangeboden. De vermindering van den Europeeschen kooplust heeft op 8 Juni aan de Argentijnsche termijnmarkten eenige verlaging der maïsprijzen teweeggebracht. Het slot was echter nog 10 à 15 centavos per 100 KG. hooger dan op den 1sten, terwijl tevens de pesokoers en de zeevrachten op 8 Juni weder vaster waren. Naar verluidd zal in Duitschland de import van mais binnen zeer korten tijd worden vergemakkelijkt, hetgeen aan den maïsprijs wel eens ten goede zou kunnen komen.

Voor gerst hebben zich in de afgelopen week na de daaraan voorafgegane flauwe markten de prijzen vrij aan-

zienlijk hersteld. Vooral was dat het geval, toen uit Duitschland gemeld werd, dat het invoerrecht voor gerst zou worden verlaagd. Reeds gedurende eenigen tijd zijn de zaken in gerst naar Duitschland vermeerderd en vooral Canada-gerst is daar in vrij aanmerkelijke hoeveelheden gekocht. De omvang dezer zaken breidde zich na het bekend worden der te verwachten verlaging van het invoerrecht verder uit, hetgeen dadelijk heeft geleid tot prijsverhoging in Canada. Tot stijgende prijzen werden vooral naar Duitschland en Nederland flinke zaken gedaan. Rusland offerde geen gerst en ook uit de Donaulanden was het aanbod gering, zoodat naast enkele zaken in Platagerst voornamelijk Canadeesche soorten verhandeld werden. Ook het ongunstige Canadeesche weder heeft de prijsstijging in de hand gewerkt. Eenige teleurstelling wekte het tenslotte, dat de verlaging van het Duitsche invoerrecht slechts 1 Mark per 100 KG. zal bedragen. Op 8 Juni viel ook voor gerst de kooplust tegen, terwijl te Winnipeg de gerstprijs iets daalde. Het slot was nog $1\frac{1}{2}$ à $2\frac{1}{2}$ dollarcent per 48 lbs. hooger dan op den 1sten.

Ook voor haver wordt de markt tegenwoordig bijna geheel door Canada beheerscht. Wel vinden er geregeld zaken plaats in Platahaver, waarvoor in de tweede helft der week eenige prijsstijging plaats vond, doch in Nederland interesseert men zich meer voor de verschillende soorten Canadeesche haver. Aanvankelijk was de markt daarvoor nog flauw, doch later trad een vrij aanmerkelijke prijsstijging in. Het aanbod is ruim, doch de omvang der afgesloten zaken was daarmede deze week niet in overeenstemming. Evenals voor alle andere graansoorten waren de Canadeesche markten op 8 Juni echter ook voor haver lager.

SUIKER.

In de afgelopen week vonden weder flinke fluctuaties op de verschillende suikermarkten plaats. Op de meeste markten was de grondstemming vast te noemen.

In Amerika werden, dank zij het warme droge weder, zeer groote partijen geraffineerd door den handel opgenomen; ca. 500.000 tons werden einde der vorige week en begin dezer week afgedaan. Deze transactie werden gevolgd door dekkingsaankopen van raffinauteurs op de ruwsuikermarkt, alwaar 1.23 à 1.25 d.c. e. & fr. basis Cubasuiker betaald werd.

De vaste stemming van het einde der vorige week kon zich deze week op de New-Yorksche termijnmarkt niet handhaven, hetgeen toegeschreven kan worden aan den slechten toestand in Wallstreet. Na eenige fluctuaties belanden de noteeringen aan het slot op ongeveer hetzelfde niveau als bij opening, met de volgende cijfers: Juli 1.21; Sept. 1.28; Oct. 1.32; Dec. 1.37 en Jan. 1.38, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.25 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 52.000 tons, de versmeltingen 47.000 tons tegen 56.600 tons verleden jaar en de voorraden 319.000 tons tegen 510.950 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Productie	3.150.000	4.600.000	5.100.000
Voorr. overgebracht per 1/1	1.418.000	321.000	193.000
Consumptie	55.000	37.242	63.000
Weekontv. afscheephavens .	25.073	37.837	54.842
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.397.054	2.681.540	3.884.353
Weekexport	38.012	34.269	103.179
Totaal sedert 1/1	838.886	1.291.476	2.586.915
Voorraad afscheephavens .	1.695.768	1.701.274	1.440.368
„ binnenland	1.978.346	1.871.218	1.152.647
Aantal werkende fabrieken .	5	18	3

Volgens F. O. Licht was het weder gedurende den laat-

met elkander in tegenspraak en in elk geval waren zij nog niet in staat om een duidelijk beeld van den toestand in het grootte productieland te geven. De Milreis-koers aldaar te lande liep ruim 1/8 d. per Milreis op en de kost- en vrachtaanbiedingen van Santos kwamen in de meeste gevallen 1/- à 1/6 per cwt. hooger af; die van Rio stegen ongeveer -/9.

Het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie maakte bekend, dat onder het oude systeem, dat inlevering van koffie van geringe kwaliteit voorschreef ter verkrijging van uitvoervergunning voor koffie van hoogere kwaliteit, tot het einde van April 370.000 balen waren geruild en daarna vernietigd. Onmiddellijk daarop werd bericht, dat onder de nieuwe overeenkomst, welke in de vorige maand gesloten was op de conferentie der verschillende Braziliaansche Staten, 40.000 balen vernietigd zijn door ze in zee te werpen en weder enkele dagen daarna kwam bericht van het Instituut, dat tot einde Mei 399.000 balen waren vernietigd. Hoewel deze cijfers niet volkomen met elkander kloppen, is het verschil van te weinig betekenis om daar nader bij stil te staan.

Uit een der ontvangen telegrammen blijkt, dat aan de Braziliaansche exporteurs bekend is gemaakt, dat van verkoopen op latere levering onmiddellijk na het afsluiten kennis moet worden gegeven met opgave van bijzonderheden aan den Raad van het Uitvoerend Comité, aangezien deze opgave noodzakelijk is om voor deze verkoopen voor den tijd van zes maanden gevrijwaard te zijn voor een eventueele verhooging van het enkele weken geleden ingestelde extra uitvoerrecht van 10/- per baal. Deze mededeeling wekt het vermoeden, dat de kans op verdere verhooging van dat uitvoerrecht niet denkbeeldig is en een later ontvangen telegram uit New-York sprak ook reeds van geruchten, volgens welke die verhooging tegen 1 Juli a.s. waarschijnlijk werd geacht.

De Federale Regeering van Brazilië heeft verder bekend gemaakt, dat ingevolge de bepalingen van de laatste grootte leening tot het einde van Mei 1.767.000 balen tot 108.000 Contos door haar zijn gekocht en betaald en dat 682.000 balen ter waarde van 40.000 Contos voor hetzelfde doel voor aankoop zijn aangewezen.

Op 25 dezer wordt te Sao Paulo een termijnmarkt in koffie geopend op contracten, bijna gelijk aan die van de markt te Santos, doch alleen met dit verschil, dat die van Sao Paulo zullen loopen over twee maanden, elke maand voor 250 balen, en dat de noteeringen zullen worden op-

gemaakt over 12 maanden in totaal. De termijnmarkt te Rio is nog steeds niet heropend.

Uit New-York werd ten slotte nog melding gemaakt van geruchten betreffende een revolutie in Brazilië, de instelling van censuur op telegrammen en het aftreden van den Minister van Financiën. Dat dit aftreden in verband zou staan met plannen tot verhooging van het uitvoerrecht, waarmede de Minister zich niet zou kunnen vereenigen, werd van andere zijde te New-York als waarschijnlijk aangenomen. Intusschen zijn die geruchten tot nu toe niet bevestigd geworden.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteeringen 1/2 ct. per 1/2 K.G. op.

In loco bleef de afzet beperkt bij onveranderde officieele noteeringen van 28 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 25 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans 44/6 à 46/- per cwt. en van dito Prime 46/6 à 47/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 34/3 à 34/9.

Nederlandsch-Indië was voor de goedkoopere ongewassen Robusta-soorten ongeveer 3/4 ct. hooger; ongewassen Mandheling Robusta liep echter slechts 1/4 ct. op en gewassen Robusta bleef onveranderd. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juni-verscheping, 17 1/4 ct.; Benkoelen Robusta, Juni-verscheping, 18 1/4 ct.; Mandheling Robusta, Juni-verscheping, 19 1/4 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juni-verscheping, 25 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
8 Juni	\$ 6.20	\$ 6.30	\$ 6.36	\$ 6.38
1 Juni	„ 6.06	„ 6.17	„ 6.21	„ 6.23
26 Mei	„ 5.86	„ 5.95	„ 5.99	„ 6.01
18 Mei	„ 5.95	„ 6.02	„ 6.08	„ —

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Mei de aanvoer geweest is als volgt:

	1931 bn.	1930 bn.	1929 bn.
in Europa	1.132.000	1.206.000	1.044.000
„ Ver. Staten van Amerika	1.379.000	896.000	736.000
Totaal	2.511.000	2.102.000	1.780.000

AN GROOTHANDELSPRIJZEN 1)

METALEN					TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Ounce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco. Bradford per lb.	KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto					
pence	Sh.	£	£	£	\$ cts.	pence	pence	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
32 1/8	73/-	62.1/6	261.17/-	36.8/6	23.25	55.00	29.50	100.0	34.70	100.0	12.-	100.0		
28 1/16	89.3	58.1/-	290.17/6	31.1/6	17.55	47.25	24.75	83.9	28.46	82.0	11.61	96.8		
26 3/4	83.3	55.14/-	290.4/-	24.4/-	17.50	48.50	26.50	89.8	40.43	116.5	11.48	95.7		
26 1/16	81.1	63.16/-	227.5/-	21.1/-	20.00	51.50	30.50	103.4	47.58	137.1	11.48	95.7		
24 7/16	76.2	75.14/-	203.15/6	23.5/-	19.15	82.4	25.25	85.6	32.25	92.9	10.60	88.3		
17 1/16	55.4	54.13/-	142.5/-	18.1/6	13.55	58.3	16.25	55.1	25.36	73.1	9.84	82.0		
26 1/4	81.8	75.10/6	222.7/6	22.2/-	20.20	86.9	28.75	97.3	37.50	108.1	11.70	97.5		
25 7/8	80.7	78.-/6	125.7	23.2/6	20.10	86.5	27.75	94.1	34.50	99.4	11.70	97.5		
26	81.0	89.8/-	221.0/6	25.8/6	19.25	91.4	27.50	93.2	36.-	103.7	11.70	97.5		
25 3/4	80.2	82.17/6	133.5	24.16/-	20.45	88.0	27.25	92.4	33.50	96.5	11.70	97.5		
25 1/16	78.1	75.4/6	121.2	23.19/-	19.40	83.4	26.25	89.0	30.50	87.9	11.70	97.5		
24 1/4	75.6	74.11/-	120.1	23.14/-	18.75	80.6	25.75	87.3	34.50	99.4	11.70	97.5		
24 3/16	75.7	72.12/6	117.0	22.16/-	18.65	80.2	24.75	83.9	32.25	92.9	9.18	76.5		
24 1/16	75.7	73.17/-	119.0	23.3/-	18.60	80.0	24.00	81.4	29.75	85.7	9.28	77.3		
23 1/16	73.9	74.19/-	120.7	23.11/-	18.90	81.3	23.75	80.5	31.25	90.1	9.39	78.3		
23 1/16	71.8	72.16/-	117.3	23.4/6	18.45	79.4	22.50	76.3	—	—	9.49	79.1		
22 1/16	70.7	70.5/-	113.2	21.13/-	17.50	75.3	23.00	78.0	27.25	78.5	9.70	80.8		
22 1/4	69.3	68.6/6	110.1	21.9/6	17.25	74.2	21.25	72.0	27.75	80.0	9.90	82.6		
20 1/16	65.3	71.9/6	115.1	21.11/-	17.15	73.8	19.25	65.3	26.63	76.7	10.11	84.3		
20 1/8	62.6	72.16	112.16	21.4/-	15.45	66.4	17.75	60.2	24.50	70.6	10.21	85.1		
19 1/8	59.5	70.-	68.19/6	18.16/-	15.20	65.4	16.50	55.9	24.-	69.2	10.21	85.1		
19 1/16	61.0	61.3/-	98.5	18.6/6	16.45	70.8	17.25	49.5	17.25	58.5	10.21	85.1		
18 1/16	59.0	53.9/-	86.1	17.16/-	16.50	71.0	18.00	61.0	26.25	75.6	10.21	85.1		
16 1/16	50.0	50.1/6	80.7	17.19/-	14.50	62.4	17.50	59.3	26.63	76.7	10.21	85.1		
16	49.9	48.2/-	77.5	18.3/-	13.10	56.3	16.75	56.8	24.25	69.9	9.18	76.5		
16 1/8	51.0	47.15/-	76.9	17.8/-	11.95	51.4	16.50	55.9	24.88	71.7	9.28	77.3		
16 1/16	52.0	46.6/-	74.6	17.18/-	11.-	47.3	15.75	53.4	26.50	76.4	9.39	78.3		
16 1/2	51.5	43.-/-	69.3	15.15/-	10.55	45.4	14.50	49.2	26.25	75.6	9.49	79.1		
16 1/8	51.9	46.8/6	74.8	15.18/6	10.85	46.7	13.00	44.1	25.25	72.8	9.70	80.8		
16 1/16	51.9	47.6/6	76.2	15.6/6	11.9	42.8	12.50	40.9	22.50	72.0	9.90	82.6		
13 7/8	43.2	45.7/6	73.1	14.-/6	10.30	44.3	12.00	40.7	24.63	71.0	10.11	84.3		
12 1/2	38.9	45.1/6	72.6	13.5/6	10.95	47.1	12.00	40.7	22.50	64.8	10.21	85.1		
13 7/16	41.8	45.1/6	72.6	13.3/6	10.90	46.9	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1		
13 1/8	40.9	42.15/6	68.9	12.10/-	10.25	44.1	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1		
12 1/16	40.3	39.6/6	63.4	10.4.17/-	9.40	40.4	13.00	44.1	21.75	62.7	10.21	85.1		
12 1/4	38.1	35.17/6	57.8	10.15/-	8.60	37.0	12.50	40.5	19.- ¹⁰	54.4	10.21	85.1		
12 1/16	38.3	34.10/-	55.6	10.10/-	28.8						10.21	85.1		

e invoering van de huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoering. *) Noteering Schotland 59/6. *) 58/- . 7) 5 Juni *) 3 Juni. *) 4 Juni. *) 2 Juni

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste vijf maanden van het jaar bedroegen 11.951.000 balen tegen 10.568.000 balen in 1930 en 9.664.000 balen in 1929.

De Afleveringen waren:

	1931 bn.	1930 bn.	1929 bn.
in Europa	1.088.000	994.000	927.000
„ Ver. Staten van Amerika	1.122.000	955.000	842.000
Totaal.....	2.210.000	1.949.000	1.769.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste vijf maanden van het jaar waren 10.815.000 balen tegen 9.999.000 balen in 1930 en 9.479.000 balen in 1929.

Vanaf 1 Juli tot 1 Mei waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 22.399.000 balen tegen 20.607.000 balen in 1929/30 en 19.467.000 balen in 1928/29, terwijl de Afleveringen bedroegen 21.707.000 balen tegen 20.628.000 balen in 1929/30 en 19.680.000 balen in 1928/29.

De zichtbare voorraad was op 1 Juni in Europa 2.310.000 balen tegen 2.266.000 balen op 1 Mei. In Amerika bedroeg hij 1.345.000 balen tegen 1.088.000 balen op 1 Mei. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 Juni 3.655.000 balen tegen 3.354.000 balen op 1 Mei. Hij bedroeg op 1 Juni 1930 — 2.864.000 balen en op 1 Juni 1929 — 2.836.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 Juni 6.394.000 balen tegen 6.223.000 balen op 1 Mei en 5.483.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 Juni nog niet bekend is, doch die op 1 Mei bedroegen 21.281.000 balen en op 1 Juni 1930 — 24.331.000 balen).

Rotterdam, 9 Juni 1931.

THEE.

In de afgelopen week werd te Amsterdam op 4 Juni een theeveiling gehouden. Het aanbod bestond uit 16.314 kisten Ned.-Indische thee directen aanvoer.

De veiling opende in een vaste stemming en had een vlot verloop, waardoor de Sumatra-theeën, die veel belangstelling trokken, van 1—4 cts. hooger werden afgedaan. Later verflauwde de stemming echter en liepen de prijzen onregelmatig van 2 cts. boven tot 2 cts. beneden het niveau der vorige veiling. Bladsorteringen trokken de meeste belangstelling.

De middenprijs komt uit op 42½ cts. tegenover 40½ cts.

in vorige veiling. Ongeveer 1.400 kisten bleven onverkocht.

De volgende veiling is vastgesteld op 18 Juni a.s. en zal een aanbod van pl.m. 15.000 kisten Ned.-Indische thee te zien geven.

Volgens berichten van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Japan gedurende April 1931 701.000 KG. tegenover 84.000 KG. in April 1930. In de maanden Jan./April 1931 werden in totaal uitgevoerd 2.043.000 KG. (v.j. 693.000 KG.).

De aanvoeren van thee te Londen beliepen gedurende de maand Mei 1931 23.250.000 lbs. (v.j. 22.750.000 lbs.), terwijl in diezelfde maand werden afgeleverd 29.750.000 lbs. (v.j. 42.500.000 lbs.). Per ulto Mei 1931 bedroegen de voorraden 205.250.000 lbs. tegenover 215.000.000 lbs. per dienzelfden datum in 1930. Amsterdam, 8 Juni 1931.

VRACHTENMARKT.

In de afgelopen week was de stemming op de vrachtenmarkt in het algemeen flauwer en de thuisvrachten konden zich meerendeels niet op het oude peil handhaven.

Van de *La Plata Rivier* vonden meer afsluitingen plaats dan de voorgaande week — minstens 35 —, maar de vrachten bleven beneden het vorige niveau. Juni-booten waren moeilijk te plaatsen en als gevolg daarvan zagen reeders zich genoodzaakt van Rosario naar Havre-Hamburg 16/6 en naar Antwerpen of Rotterdam 16/- te accepteren. Veel beter was de situatie per Juli ook niet; voor dezen termijn werd er van San Lorenzo naar U.K./Continent 18/- betaald en naar de Middellandsche Zee 17/6.

De salpeterbevrachters van *Chili* stelden weder belang in scheepsruimte voor alle termijnen. Per Juni/Juli betaalden ze 21/6, per Juli 20/9, basis Bordeaux/Hamburg range en stellen thans 21/- voor booten van gemiddelde grootte in uitzicht.

Van het *Oosten* was het aanbod van schepen niet groot, maar de vraag was in het algemeen zoo slecht, dat de vrachten allesbehalve vast waren. Voor soyaboonen werd slechts één boot opgenomen, nl. van Wladivostok naar Rotterdam of Hamburg tegen 26/3 en thans bieden reeders hunne booten tevergeefs tegen 24/6 van Dalny aan.

De toestand op de *Engelsche kolonmarkt* is weinig bemoedigend. Tengevolge van de onzekerheid omtrent den uitslag in de werktijd- en loonkwestie, komen zoo goed als geen nieuwe orders binnen, zoodat de verschepingen moeilijk kunnen toenemen. De vrachten bleven echter op hetzelfde peil.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100			The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100.			
		f			Sh.	fl.		cts.	fl.	cts.	In- voer	Uit- voer				
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100	100	100,0	100,0		
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12 ²⁾	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62 ⁵⁾	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87 ⁶⁾	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37 ⁷⁾	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-1/5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62 ⁸⁾	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-1/9,875	27,9	13,77 ⁹⁾	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,—	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,37 ¹⁰⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,62 ¹¹⁾	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/10,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,62 ¹²⁾	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-1/10,5	29,5	13,37 ¹³⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-1/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,87 ¹⁴⁾	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-1/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,87 ¹⁵⁾	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-1/11	30,9	13,42 ¹⁶⁾	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-1/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-1/10,125	28,4	13,47 ¹⁷⁾	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-1/9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-1/8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-1/8	22,5	12,07 ¹⁸⁾	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,12 ¹⁹⁾	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-1/7,375	20,7	11,67 ²⁰⁾	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87 ²¹⁾	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-1/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37 ²²⁾	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-1/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-1/7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12 ²³⁾	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-1/6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-1/6,125	17,2	9,77 ²⁴⁾	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87 ²⁵⁾	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-1/5,625	15,8	9,27 ²⁶⁾	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-1/4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-1/4,125	11,6	7,97 ²⁷⁾	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-1/4	11,2	8,62 ²⁸⁾	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37 ²⁹⁾	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,20 ³⁰⁾	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-1/4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-1/3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12 ³¹⁾	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-1/3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62 ³²⁾	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,57 ³³⁾	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37 ³⁴⁾	42,9				
1 Juni "			-1/3,0625	8,6	8,25	44,0	25	40,7	42,50 ³⁵⁾	50,3	13,50	37,6				
8 " "			-1/3,0625	8,6	8,50	45,3	25	40,7			13,25	36,9				

1) Jaar- en maandgem. afger. op ½ pence. 2) 4 Juni.